

GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA

HOTĂRÂRE nr. _____

din _____ 2025

Chișinău

Pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public

În temeiul art. 13 alin. (8) din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr. 315-328, art. 688), cu modificările ulterioare, Guvernul HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public (se anexează).

2. Autoritățile administrației publice locale fondatoare vor asigura planificarea eficientă a mijloacelor financiare pentru centrele de tineret înființate în unitățile administrativ-teritoriale, în conformitate cu prevederile Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public.

3. Ministerul Educației și Cercetării și Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret vor acorda suportul metodologic și de consultanță necesar autorităților administrației publice locale, inclusiv administrației unității teritoriale autonome Găgăuzia, pentru aplicarea prevederilor Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public.

4. Controlul asupra executării prezentei hotărâri se pune în sarcina Ministerului Educației și Cercetării.

Prim-ministru

DORIN RECEAN

Contrasemnează:

Ministrul educației
și cercetării

Dan Perciun

Ministrul finanțelor

Victoria Belous

METODOLOGIA-CADRU

de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public

I. DISPOZIȚII GENERALE

1. Metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public (în continuare – *Metodologie*) reglementează modalitatea prin care autoritățile administrației publice locale planifică, alocă și gestionează mijloacele financiare pentru activitatea centrelor de tineret.

2. Prezenta Metodologie este reprezentată printr-o formulă unică, care are specificul său de aplicare la formarea bugetelor pentru finanțarea centrelor de tineret (în continuare – *centru*) și are drept scop creșterea calității serviciilor prestate și dezvoltarea lucrului cu tinerii, precum și îmbunătățirea și extinderea infrastructurii acestuia.

3. Finanțarea centrelor se efectuează din contul și în limitele mijloacelor financiare aprobate în bugetele autorităților administrației publice locale (în continuare – *fondator*), prin corelare cu planul de activitate, obiectivele și indicatorii de performanță ai centrelor.

4. Fondatorul, după caz, poate alocă mijloace financiare suplimentare necesare pentru realizarea programelor de tineret, precum și pentru dezvoltarea și extinderea infrastructurii centrului, în urma evaluării instituționale a acestuia și a atribuirii categoriei corespunzătoare domeniului de activitate, în limitele mijloacelor disponibile.

5. Programele realizate de centru pot fi finanțate de la bugetul de stat, în baza unor programe de stat, de la bugetele autorităților administrației publice locale și din alte surse permise de lege.

6. Volumul alocațiilor pentru finanțarea centrului se aprobă anual de către fondator, conform criteriilor stabilite în prezenta Metodologie.

7. Mecanismul de finanțare a centrului se bazează pe următoarele criterii:

7.1. crearea unui cadru unic, sistemic și sustenabil de planificare a bugetului centrului, cu o abordare complexă și uniformizată, în conformitate cu tipurile de cheltuieli specifice lucrului cu tinerii;

7.2. realizarea planificării eficiente și optimizarea alocării resurselor financiare în bază de performanță, care să asigure o mai bună gestionare și utilizare a resurselor disponibile;

7.3. stabilirea unor standarde clare și uniforme de planificare, monitorizare și raportare a bugetului alocat pentru finanțarea centrului, asigurând o eficiență sporită în implementarea programelor/serviciilor pentru tineri.

8. Pentru finanțarea centrului pot fi alocate următoarele categorii de cheltuieli:

8.1. operaționale;

8.2. de implementare a programelor și activităților planificate;

8.3. de dezvoltare.

9. În sensul prezentei Metodologii, noțiunile utilizate se definesc după cum urmează:

9.1. *propunere de buget* – estimare de resurse și cheltuieli pentru finanțarea activității centrului, prezentată fondatorului într-un format stabilit;

9.2. *tip și limite de cheltuieli* – diversitate și limite admisibile ale cheltuielilor eligibile, planificate și utilizate în realizarea activității de tineret;

9.3. *performanță* – rezultat al activității centrului ca urmare a implementării programelor/serviciilor pentru tineri, exprimat ca volum de servicii prestate sau ca eficiență a utilizării resurselor bugetare, care au impact asupra tinerilor;

9.4. *indicatori de performanță* – indicatori cu ajutorul cărora se evaluează progresul în îndeplinirea obiectivelor stabilite pentru realizarea programelor/activităților pentru tineret;

9.5. *serviciu pentru tineri* – suport continuu și o gamă de acțiuni realizate de un specialist în lucrul cu tinerii în cadrul centrului, care pot fi oferite pe termen lung, într-un mod complex, atât individual, cât și în grup, ușor accesibile pentru tineri;

9.6. *program pentru tineri* – intervenție planificată și instituționalizată, realizată de centru, care se desfășoară pe o perioadă determinată.

II. MODALITATEA DE CALCUL AL CHELTUIELILOR

10. Volumul alocațiilor bugetare pentru centru se stabilește în baza propunerilor de buget și se distribuie potrivit categoriilor prevăzute la pct. 8, în baza limitelor de cheltuieli aprobate de către fondator, calculate prin aplicarea formulelor corespunzătoare.

11. Formula de calcul al bugetului centrului se determină după cum urmează:

$$(1) \text{ Ch} = \text{Co} + \text{CiP} + \text{Cd},$$

unde:

Ch – bugetul centrului;

Co – cheltuielile operaționale;

CiP – cheltuielile de implementare a programelor;

Cd – cheltuielile de dezvoltare.

12. Cheltuielile operaționale sunt finanțate din resursele bugetului local și se calculează conform formulei:

$$(2) \text{ Co} = \text{Cp} + \text{Cî} + \text{Ct},$$

unde:

Co – cheltuielile operaționale;

Cp – cheltuielile de personal;

Cî – cheltuielile de întreținere;

Ct – cheltuielile pentru transport.

13. Cheltuielile de personal includ cheltuielile pentru remunerarea muncii personalului angajat permanent, în conformitate cu numărul unităților de personal și categoriile funcțiilor de conducere, de specialitate și auxiliare, reglementate prin Legea nr. 270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, conform statelor de personal aprobate de către fondator. Cheltuielile pentru personalul încadrat în bază de contract individual de muncă se stabilesc după cum urmează:

13.1. salariul de funcție;

13.2. sporurile de compensare și suplimentele la salariu;

13.3. premiile unice și premiul anual;

13.4. contribuțiile și primele de asigurări sociale de stat obligatorii, achitate de către angajator.

14. Alocațiile bugetare pentru cheltuielile de personal se calculează conform formulei:

$$(3) \text{ Cp} = \text{Cr} + \text{Cas},$$

unde:

Cp – cheltuielile de personal;

Cr – cheltuielile pentru retribuirea muncii;

Cas – cheltuielile pentru achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

15. Cheltuielile pentru retribuirea muncii se calculează conform formulei:

$$(4) Cr = Smp \times Np + Ms,$$

unde:

Cr – cheltuielile pentru retribuirea muncii;

Smp – salariul mediu anual pentru un post de muncă (funcție);

Np – numărul posturilor (funcțiilor) cu utilizarea statelor de personal efective;

Ms – majorările salariale prevăzute în cadrul legislativ și normativ.

Calculul salariului mediu anual pentru un post de muncă se determină prin raportarea cheltuielilor efective pentru salarizare la numărul mediu de posturi, realizate conform raportului anual anterior anului de planificare.

Numărul de posturi se estimează la nivelul anului curent și poate fi ajustat, micșorat sau majorat, în funcție de volumul activităților planificate și modificarea statelor de personal aprobate de către fondator.

16. Cheltuielile de întreținere includ cheltuielile aferente procesului de activitate și administrare a centrului, conform următoarelor categorii:

16.1. serviciile comunale (energie electrică/termică, gaz, apă și canalizare, salubritate, servicii de telecomunicații și poștale, servicii de curățenie etc.);

16.2. rechizitele de birou, materiale și obiecte de uz gospodăresc;

16.3. lucrările de informatică și calcul;

16.4. reparațiile curente;

16.5. deplasările în interes de serviciu;

16.6. alte cheltuieli aferente procesului de activitate și administrare a centrului.

17. Cheltuielile de întreținere a centrului se calculează prin aplicarea formulei:

$$(5) Cî = \sum Cc \times IPC,$$

unde:

Cî – cheltuielile de întreținere;

$\sum Cc$ – suma cheltuielilor de consum efective conform raportului financiar anual anterior anului în curs;

IPC – indicele prețurilor de consum, prognozate de Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării și care sunt incluse în Circulara bugetară.

Pentru cheltuielile de întreținere noi, care nu s-au regăsit în cheltuielile din anii precedenți, costul se stabilește conform prețurilor de achiziționare a anului în derulare, cu aplicarea indicelui prețurilor de consum pentru anul de prognozare. Dacă cheltuielile de întreținere țin nemijlocit de implementarea anumitor programe, atunci acestea se includ în costul programelor/activităților centrului.

18. Cheltuielile pentru transport includ:

18.1. costul pentru combustibilul necesar pentru realizarea activităților în afara centrului, în cadrul subdiviziunilor structurale sau în alte unități administrativ-teritoriale;

18.2. rambursarea cheltuielilor de transport pentru deplasări de serviciu, participări la evenimente naționale, internaționale, la activități de profesionalizare;

18.3. cheltuielile pentru întreținerea (reparația) mijloacelor de transport, procurarea anvelopelor, revizia tehnică și asigurarea obligatorie anuală;

18.4. taxele rutiere.

19. Alocațiile pentru implementarea programelor și activităților/serviciilor pentru tineri sunt finanțate din mijloacele bugetelor locale, mijloacele din granturi și sponsorizări, de la bugetul de stat (după caz), în baza programelor de stat, și includ următoarele tipuri de cheltuieli:

19.1. *de promovare și comunicare a activității de tineret* (campanii de informare, sensibilizare și promovare a programelor și activității de tineret, realizarea și distribuirea materialelor audio-video, publicarea materialelor promoționale în format fizic și online etc.);

19.2. *de organizare a activităților/programelor/serviciilor* (instruiri tematice nonformale, ateliere, seminare, mese rotunde, forumuri, conferințe, programe de mentorat, servicii de consiliere, activități culturale, sportive sau de recreere, tabere/școli de vară, activități extracurriculare pentru elevi etc.);

19.3. *de acordare a granturilor mici pentru inițiativele tinerilor* (organizarea, dezvoltarea/implementarea activităților în afara centrului, amenajarea spațiilor prietenoase și sigure pentru tineri, dezvoltarea spațiilor nonformale de animare și de petrecere a timpului liber în parteneriat cu instituțiile de învățământ, bibliotecile, organizațiile neguvernamentale de tineret, centrele comunitare active, alți parteneri etc.).

20. Alocațiile financiare din bugetul fondatorului pentru implementarea programelor, activităților și serviciilor pentru tineri se calculează prin aplicarea formulei:

$$(6) \text{ CiP} = \text{Sp} + \text{Ne} * \text{Ce} + \text{G},$$

unde:

CiP – alocațiile financiare din bugetul fondatorului;

Sp – costul serviciilor promoționale;

Ne – numărul de evenimente;

Ce – costul unui eveniment (logistică și infrastructură, echipament, materiale și resurse educaționale etc.);

G – suma identificată pentru granturi mici.

21. Cheltuielile pentru organizarea activității de tineret se calculează prin aplicarea formulei:

$$(7) \text{ Ce} = \text{Ca} + \text{Np} \times (\text{A} + \text{C} + \text{T} + \text{R}) + \text{Se} + \text{Rt},$$

unde:

Ce – cheltuielile pentru organizarea activității de tineret;

Ca – cheltuielile pentru arendarea (închirierea) spațiului;

Np – numărul de participanți la evenimente;

A – cheltuielile pentru alimentare;

C – cheltuielile pentru cazare;

T – cheltuielile de transport pentru participanți;

R – cheltuielile pentru rechizitele participanților și pentru organizarea activității;

Se – costul pentru serviciile expertului invitat;

Rt – remunerarea angajaților temporari pentru organizarea activităților și implementarea programelor (coordonatori de proiect, formatori, facilitatori, consilieri, experți, moderatori etc.).

22. În procesul de stabilire a costurilor pentru activități, unele cheltuieli care figurează în formulă pot fi omise și/sau se includ după necesitate. Costurile pentru fiecare activitate din cadrul programului planificat se calculează separat, după care se stabilește costul programului per total.

23. La planificarea cheltuielilor din contul alocațiilor financiare pentru organizarea și desfășurarea activităților cu tinerii se vor respecta prevederile cadrului normativ privind finanțarea activității de tineret, luându-se în considerare:

23.1. tipurile de activități care se planifică a fi organizate;

23.2. numărul de participanți la activități;

23.3. periodicitatea organizării activităților;

23.4. durata activității care poate implica cheltuieli de cazare și alimentare;

23.5. organizarea activității care necesită cheltuieli pentru închirierea spațiilor și pentru deplasare;

23.6. numărul de persoane/organizații care pot fi contractate ca să presteze servicii pentru desfășurarea activității și implementarea programelor/proiectelor pentru tineri.

24. Costurile pentru serviciile experților, contractate pentru elaborarea studiilor, a politicilor, a metodologiilor, pentru efectuarea cercetărilor, moderarea și facilitarea diverselor activități de tineret se calculează prin aplicarea formulei:

$$(8) Se = Rz * Nz * Cas,$$

unde:

Se – costurile pentru serviciile experților;

Rz – rata pe zi a expertului;

Nz – numărul de zile necesare pentru efectuarea lucrărilor;

Cas – cheltuielile pentru achitarea contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii.

25. Cheltuielile pentru remunerarea angajaților temporari includ sumele pentru plata onorariului și a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii și sunt achitate de către angajator. Salarizarea angajaților centrului nu face parte din cheltuielile alocate pentru realizarea programelor/serviciilor.

26. Cheltuielile de dezvoltare sunt finanțate din mijloacele bugetelor locale, mijloacele de la bugetul de stat (după caz), în baza programelor de stat, și includ cheltuieli pentru îmbunătățirea stării materiale a infrastructurii centrului, dezvoltarea și extinderea acestuia, și anume procurarea/achiziționarea echipamentului tehnic/IT performant, a mobilierului pentru spațiile interne și pentru activități în aer liber, contractarea serviciilor/lucrărilor de instalare/lucrărilor de amenajare interioară și exterioară, configurarea rețelelor etc.

27. Nu pot fi finanțate din resurse bugetare și nu se includ în calcule următoarele tipuri de cheltuieli:

27.1. de achiziție a echipamentelor de mână a doua (acestea pot fi primite doar cu titlu gratuit);

27.2. cheltuielile pentru băuturi alcoolice și produse din tutun etc.;

27.3. cheltuielile de leasing;

27.4. cheltuielile de natura investițiilor (activele immobilizate);

27.5. cheltuielile efectuate sau asumate de solicitant anterior semnării contractului de finanțare;

27.6. amenzile, penalitățile, cheltuielile de judecată;

27.7. cheltuielile de contractare a creditelor, dobânda și alte comisioane aferente creditelor;

27.8. cheltuielile retroactive, efectuate în altă perioadă decât cea pentru care s-a aprobat bugetul.

28. Bugetul centrului se elaborează cu respectarea principiilor și regulilor stabilite de legislația privind finanțele publice locale, iar prognoza costurilor se calculează conform formulelor prezentate mai sus, cu repartizarea pe linii specifice, conform clasificăției bugetare.

III. FINANȚAREA ACTIVITĂȚII OPERAȚIONALE A CENTRELOR DE TINERET

29. Finanțarea activității operaționale se atribuie la codul clasificăției bugetare privind „Întreținerea centrelor de tineret” (00394) și se aprobă anual.

30. Centrul asigură elaborarea și prezentarea către fondator a propunerii de buget necesare pentru desfășurarea activității, inclusiv a subdiviziunilor teritoriale ale centrului, fiind respectat principiul de abordare participativă, prin stabilirea scopurilor, obiectivelor și performanțelor, în conformitate cu tipul de programe/servicii realizate.

31. Centrul, de asemenea, poate desfășura acțiuni de atragere a fondurilor suplimentare pentru asigurarea calitativă și eficientă a programelor/serviciilor pentru tineri.

32. Propunerile de buget se vor corela cu nivelul de realizare a indicatorilor de performanță în anul precedent anului de planificare.

IV. FINANȚAREA PROGRAMELOR/SERVICIILOR REALIZATE DE CENTRELE DE TINERET

33. Programele/serviciile centrului sunt dezvoltate în conformitate cu misiunea și atribuțiile de bază stabilite în regulamentul de activitate al centrului, precum și cu alte acte normative relevante, elaborate de organul central de specialitate responsabil de politica statului în domeniul tineretului.

34. Centrul realizează activități în conformitate cu portofoliul-tip de servicii/programe pentru tineret prevăzut la pct. 15 din Regulamentului-cadru de activitate al Centrului de Tineret, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 951/2023, precum și programe/servicii noi, dezvoltate în conformitate cu necesitățile tinerilor din zona administrată.

35. Numărul și tipul de programe/servicii prestate de centru, finanțate din bugetele locale, sunt stabilite de către fondator în funcție de evaluarea instituțională a centrului și de numărul de personal, precum și în limitele mijloacelor financiare de care dispun acestea.

36. Deciziile privind alocarea mijloacelor financiare se axează pe analiza indicatorilor de performanță, în funcție de prioritățile stabilite de către centru, în conformitate cu nevoile tinerilor.

37. Sursele financiare aprobate de autorități pentru finanțarea programelor/serviciilor pentru tineri se calculează per program/serviciu și se planifică la codurile respective ale clasificăției bugetare.

38. Propunerea de buget per program/serviciu va include informația prezentată în cererea-model prevăzută la anexa nr. 1 și va fi însoțită de o notă argumentativă care va conține calcule și justificări privind estimarea costurilor activităților și a programelor/serviciilor planificate, precum și alte informații relevante. Costurile per program/serviciu se vor calcula conform formulelor prezentate la pct. 21 și în corelare cu activitățile descrise la pct. 19, după modelul prevăzut la anexa nr. 2.

V. EXECUTAREA ȘI MONITORIZAREA BUGETELOR APROBATE PENTRU CENTRELE DE TINERET

39. Mijloacele financiare alocate centrului sunt utilizate în mod eficient, în conformitate cu domeniile prioritare de intervenție și direcțiile de activitate ale acestuia, stabilite conform bugetelor aprobate.

40. Pentru justificarea cheltuielilor alocate, conducătorul centrului promovează și aplică un management performant al instituției pentru realizarea eficientă a serviciilor și programelor pentru tineri, în conformitate cu domeniile care se înscriu în aria de activitate a centrului.

41. Pe parcursul anului, executarea bugetelor este monitorizată, iar centrul raportează semestrial și anual fondatorului modul în care sunt utilizate mijloacele financiare alocate, precum și care sunt datele progresului în atingerea obiectivelor și a indicatorilor stabiliți.

42. În procesul de monitorizare a activității, fondatorul sau entitatea în gestiunea căreia se află centrul poate solicita documente confirmative care demonstrează realizarea activităților și a cheltuielilor efectuate, precum și o ajustare a planurilor de activitate în funcție de rezultatele obținute (după caz).

43. Raportul de activitate al centrului, în mod obligatoriu, va conține lista indicatorilor de performanță, cu valorile planificate și cele realizate, care vor fi utilizate la argumentarea solicitărilor de fonduri și aprobarea bugetelor ulterioare pentru activitatea acestuia.

44. Centrul ține evidența contabilă și prezintă rapoarte statistice, conform prevederilor legale stabilite pentru instituțiile bugetare.

45. Raportarea finală se realizează conform normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar, în termenele stabilite, și va cuprinde, în mod obligatoriu, atât justificarea cheltuielilor alocate din bugetul fondatorului, cât și contribuția din alte surse de finanțare (după caz).

46. Activitatea centrului este supusă controlului financiar și auditului extern, în conformitate cu prevederile actelor normative.

VI. DISPOZIȚII SPECIALE

47. Volumul alocațiilor bugetare aprobate se aduc la cunoștința conducerii centrului prin decizia fondatorului sau a entității în gestiunea căreia se află acesta.

48. La solicitarea centrului, fondatorul, după caz, poate alocă suplimentar mijloace financiare pentru realizarea programelor/serviciilor pentru tineri sau pentru necesitățile de dezvoltare, identificate ca urmare a evaluării externe a instituției și atribuirea de către fondator a categoriei corespunzătoare, în baza criteriilor stabilite în Metodologia de evaluare a centrelor de tineret, în limitele mijloacelor disponibile.

49. Prezenta Metodologie nu se aplică la utilizarea mijloacelor financiare obținute pe bază de proiect de către centru pentru realizarea programelor/serviciilor pentru tineri. Normele procedurale pentru gestionarea și raportarea mijloacelor financiare vor fi stabilite în conformitate cu obiectivele adaptate la specificul fiecărui proiect, în condițiile și formatul prezentat de către entitatea finanțatoare, conform legislației.

Anexa nr. 1
la Metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret
cu statut de instituții de drept public

Model

CERERE
de finanțare per program/serviciu pentru anul _____

Către (denumirea autorității publice fondatoare)					
De la: (centrul de tineret)					
Denumirea programului/ serviciului					
Programul/serviciul					
I. Informație generală					
Scopul					
Obiectivele (generale și specifice)					
Activitățile planificate per serviciu/program					
Resursele și echipamentele/inclusiv personalul și materialele necesare					
Bugetul estimativ per an (cheltuielile și costurile estimative)					
II. Indicatori de performanță					
Tipul de indicator	Codul	Denumirea	Unitatea de măsură	Curent	Estimat
de rezultat					
de produs					
de eficiență					

Anexa nr. 2
la Metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret
cu statut de instituții de drept public

BUGETUL PENTRU FINANȚARE CONFORM CLASIFICAȚIEI BUGETARE
(se completează doar cheltuielile eligibile)

Denumirea	P3	Eco (k6)	Estimat, lei
ACTIVITATEA (P3, conform clasificăției bugetare, p. 12 din Metodologie)		X	X
<i>Cheltuielile, total</i>		X	
<i>Bunurile și serviciile</i>		220000	
Energia electrică		222110	
Gazele		222120	
Serviciile informaționale		222210	
Serviciile de telecomunicații		222220	
Serviciile de locațiune		222300	
Serviciile de transport		222400	
Serviciile de reparații curente		222500	
Formarea profesională		222600	
<i>Deplasările de serviciu</i>		222700	
Deplasările de serviciu în interiorul țării		222710	
Deplasările de serviciu peste hotare		222720	
<i>Alte servicii</i>		222900	
Serviciile editoriale		222910	
Serviciile de protocol		222920	
Serviciile bancare		222970	
Serviciile poștale		222980	
Serviciile neatribuite altor alineate		222999	
<i>Alte cheltuieli</i>		280000	
Alte cheltuieli în bază de contracte cu persoane fizice		281600	
Alte cheltuieli		281900	
<i>Mijloacele fixe</i>		310000	
Procurarea mașinilor și utilajelor		314110	
Procurarea uneltelor și sculelor		316110	
Procurarea activelor nemateriale		317110	
<i>Stocurile și materialele circulante</i>		330000	
Procurarea combustibilului, carburanților și lubrifianților		331110	
Procurarea pieselor de schimb		332110	
Procurarea materialelor de uz gospodăresc și rechizitelor de birou		336110	
Procurarea altor materiale		339110	

NOTĂ de FUNDAMENTARE
la proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea
Metodologiei-cadru de finanțare a Centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a Centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public (în continuare- <i>proiect</i>) este elaborat de către Ministerul Educației și Cercetării (în continuare - <i>MEC</i>).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
<p>În conformitate cu prevederile Planului de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, aprobat prin hotărârea Guvernului nr.887/2023, acțiunea 466, Ministerul Educației și Cercetării a inițiat procesul de elaborare a proiectului Hotărârii Guvernului pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public.</p> <p>Elaborarea actului normativ este condiționată de prevederile Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, ca urmare a ajustărilor cadrului normativ primar efectuate prin Legea nr.249/2023 pentru modificarea Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, unde legea dispune la art.13 alin.(8) că, centrele de tineret cu statut de instituție de drept public vor fi finanțate în corespundere cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret, aprobată de Guvern.</p> <p>Subsecvent, elaborarea proiectului este în asentimentul documentelor de politici din domeniul tineretului. Astfel, necesitatea elaborării proiectului rezultă din <i>Acțiunea nr.1.1.1.1. Revizuirea și aprobarea cadrului normativ și regulator privind organizarea și funcționarea centrelor de tineret, stabilită pentru realizarea Obiectivului specific 1.1. Creșterea până în anul 2026 a numărului de programe calitative și incluzive dedicate tinerilor, realizate prin intermediul centrelor de tineret de către lucrători de tineret cu competențe validate</i>, trasat în Planul de acțiuni pentru realizarea obiectivelor Programului privind implementarea Strategiei de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” pentru anii 2023-2026, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr.168/2023.</p> <p>Strategia de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030” este cel de-al patrulea ciclu de document de politici publice și cel mai recent instrument de decizie care abordează problemele existente în domeniul tineretului și își bazează intervențiile pe necesitățile reale ale tinerilor precum și de dezvoltare a sectorului de tineret. Documentul de politici pune accent pe <i>consolidarea instituțională și capacitatea resurselor umane</i> ce activează în domeniu ca repere de realizare a programelor de tineret, iar autoritățile, instituțiile care au capacitatea de a realiza politici și programe centrate pe necesitățile tinerilor, reprezintă cheia sustenabilității sectorului.</p> <p>În contextul celor expuse accentuăm că, Legea nr.215/2016 recunoaște și definește <i>centrul de tineret</i> ca instituție de drept public sau de drept privat, al cărei scop principal este realizarea unui complex de servicii și programe adresate tuturor categoriilor de tineri, având misiunea de a le asigura informarea, orientarea, consilierea, educarea și petrecerea timpului liber, contribuind la pregătirea integrării lor sociale și profesionale.</p> <p>Centrul de tineret activează în baza unui Regulament-cadru aprobat de Guvern (art.13 alin. (4)), iar prevederile art.13 alin. (8) din Legea nr.215/2016 ce dispun că finanțarea centrelor de tineret vor fi finanțate în corespundere cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru aprobată de Guvern <i>constituie temeiul legal</i> al elaborării proiectului dat. Totodată, art.13 alin.(9) din legea precitată dispune că programele realizate de centrele de tineret pot fi finanțate inclusiv de la bugetul public național, precum și din alte surse neinterzise de lege, în baza unor programe de stat.</p> <p>Astfel, în scopul asigurării cadrului normativ secundar pentru punerea în aplicare a prevederilor art.13, alin. (4)) din Legea nr.215/2016 a fost adoptată <i>Hotărârea Guvernului nr.951/2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de activitate al Centrului de Tineret</i> care reglementează organizarea</p>

activității, finanțarea și patrimoniul instituției, precum și tipurile de servicii/programe pentru tineri specifice activității centrelor de tineret. Potrivit prevederilor pct.54-57 din Regulamentului-cadru, activitatea Centrelor de tineret se finanțează din alocații acordate de la bugetele locale, inclusiv din donații, sponsorizări, precum și din surse financiare externe și alte mijloace bănești, intrate legal în gestiunea Centrului, iar volumul alocațiilor se aprobă în conformitate cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru de finanțare, elaborată de organul central de specialitate responsabil de domeniul tineretului.

2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative.

În Republica Moldova centrele de tineret joacă un rol esențial în dezvoltarea și susținerea tinerilor prin oferirea de programe și servicii diverse, menite să răspundă nevoilor și intereselor acestora. Centrele de tineret, create și dezvoltate în cadrul *Programului național de dezvoltare a centrelor de tineret*, în baza acordurilor de parteneriat între Ministerul Educației și Cercetării și autoritățile publice locale, *reprezintă platforme importante pentru aplicarea politicilor publice naționale și locale în domeniul tineret*, precum și pentru implicarea tinerilor în activități educative, culturale, sociale și de voluntariat la nivel de comunitate.

La momentul actual Rețeaua națională a centrelor de tineret reprezintă o infrastructură de instituții de lucru cu tinerii cu o acoperire teritorială de aproximativ 78,13% la nivelul UAT de nivelul II, cu un contingent pe peste 100 angajați, menite să răspundă nevoilor și intereselor tinerilor, în mod special, din comunitățile rurale. Numărul acestora a crescut de la 41 instituții în anul 2020 până la 67 instituții în anul 2024, dintre care 13 centre au fost fondate de autoritățile locale de nivelul I.

La ora actuală finanțarea celor 25 de centre de tineret raionale/municipale, inclusiv 42 locale (*salarizarea personalului, întreținerea centrelor de tineret, realizarea programelor și serviciilor pentru tineri*) se efectuează din bugetele unităților administrativ-teritoriale de nivelul întâi și al doilea, în limita alocațiilor bugetare aprobate anual de către fondatori.

Cu toate acestea, chiar dacă fondatorii centrelor de tineret sunt autoritățile publice locale, până în prezent nu există un *act normativ specific* care să reglementeze un mecanism viabil de finanțare, cu alocarea de resurse financiare de care dispun pentru activitatea instituțiilor pe care le au în gestiune. Lipsa unui cadru metodologic clar pentru finanțarea centrelor de tineret a dus la o variabilitate semnificativă în ceea ce privește funcționalitatea acestor instituții, precum și standardele și calitatea programelor oferite, creând astfel inechități și limitând impactul potențial al acestor centre asupra tinerilor.

Subsidiar, potrivit competențelor sale, stipulate la art.4 din Legea nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, legea dispune că, APL asigură cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local ce țin inclusiv de dezvoltarea și promovarea în teritoriu a politicilor de tineret, precum și modul de desfășurare a acestora. În calitate de fondatori ai centrelor de tineret, autoritățile locale asigură furnizarea serviciilor publice de interes local, dar nu și calitatea acestora.

Acest fapt se datorează reglementării foarte restrânse ale cadrului normativ existent în ceea ce privește sectorul de tineret, precum și competențele delegate pe care le au autoritățile publice locale în acest sens, ceea ce creează condiții pentru a admite *interpretări echivoce* care influențează deciziile autorităților locale privind finanțarea activității de tineret, precum și existența funcției în lista domeniilor proprii de activitate. Totodată, subdiviziunile din cadrul aparatului de specialitate ale administrației executive ale autorităților locale(educație, cultură), responsabile de domeniul tineret, nu asigură spectrul de servicii pentru tineri, potrivit specificului și nevoilor locale ale acestora, cu respectarea prevederilor legale și în limita mijloacelor financiare de care dispun.

Chiar dacă, în condițiile în care Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală stipulează expres competența AAPL de a decide în privința politicilor de tineret la nivel local, inclusiv în politicile sectoriale, unde ar trebui să dezvolte o dimensiune privind tineretul, conform studiilor efectuate, se *atestă lipsa unui interes sporit din partea autorităților locale pentru sectorul de tineret*. Totodată menționăm că, competențele administrației publice locale în domeniul tineretului, de asemenea, sunt reglementate inclusiv la art.12 alin.(2) din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret, într-o formă mai clară, conform principiilor politicilor de tineret. Respectiv, prin sintagma „*organizează și desfășoară activități de*

tineret”, stipulată la art.43 alin.(1) lit. s) din Legea nr.436/2006 privind administrația publică locală, la fel se subînțelege care sunt măsurile de bază în exercitarea corespunzătoare a atribuțiilor APL pentru promovarea în teritoriu a politicilor de tineret, precum și coordonarea și implementarea lor.

Suplimentar, este de menționat că, în procesul de evaluare ex-post de impact asupra Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, efectuat de către Comisia parlamentară pentru cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media s-a constatat că, legea-cadru în domeniul tineretului este o oportunitate foarte bună de a investi și studia potențialului tinerilor într-un mediu dinamic și provocator, cadru care trebuie să fie susținut de acțiuni realizabile și programe guvernamentale la nivel național și regional.

APL, în acest sens, au avut libertatea de a adapta programele și politicile naționale la condițiile locale, însă lipsa resurselor umane cu pregătire corespunzătoare, alocațiile insuficiente pentru sectorul de tineret, precum și interesul scăzut al autorităților locale, au afectat negativ modul de implementare a acestora.

În contextul celor expuse supra subliniem că, în ultima perioadă Guvernul, pentru a efectua intervenții complexe în sectorul de tineret în suportul autorităților locale, a dezvoltat și lansat mai multe proiecte/ programe care să contribuie la eficientizarea planificării bugetelor locale, dezvoltarea unor platforme de participare și implicate a tinerilor în diverse procese comunitare, precum și *crearea și dezvoltarea unei infrastructuri de spații sigure și prietenoase pentru tineri la nivel local, cum sunt centrele de tineret*, inclusiv suport financiar pentru inițiativele locale ale tinerilor, care să contribuie la aplicarea politicilor guvernamentale privind dezvoltarea multilaterală a tinerilor, în special a celor dezavantajați.

Potrivit rezultatelor Studiului *Evaluarea cheltuielilor alocate sectorului de tineret în cadrul bugetelor autorităților publice locale de nivelul II*, realizat de Consiliul Național al Tineretului din Moldova în anul 2022 în cadrul *Fondului comun pentru dezvoltarea Centrelor de tineret și consolidarea participării și implicării civice a tinerilor din Republicii Moldova al Ministerului Educației și Cercetării, Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare și Fondului Națiunilor Unite pentru Populație*, bugetul alocat pentru centrele de tineret este *foarte redus*.

Raportul a studiat structura și modul de administrare a cheltuielilor publice, axându-se, în special, pe analiza tendințelor de alocare a resurselor bugetare pe domeniul de tineret și modul de valorificare a acestora de către autoritățile locale de nivelul II, sub aspectul clasificății funcționale care a indicat că, cheltuielile aferente domeniului tineret constituie cca 4.1% din totalul bugetelor locale de nivelul II pe subprogramele ”Cultură, sport, tineret, culte și odihnă”, comparativ fiind în creștere cu anul 2021 cu cca un procent.

Datele prezentate de autoritățile locale constată că, în anul 2022 doar nouă unități teritorial - administrative de nivelul II au cheltuit peste media națională per tânăr (50,48 lei), cu 3 raioane *mai puțin* comparativ cu anul 2021, iar 8 raioane au reușit să planifice și să execute bugete de tineret mai mari de un milion de lei. Totodată, unsprezece raioane din țară au avut un buget alocat sectorului de tineret *în sumă mai mică* de 100 mii lei, iar bugetul total al acestora luat împreună ar constitui doar 382,8 mii lei, sau o medie raională de cca 39 mii lei fiecare.

Aceste decalaje pot fi explicate prin componența neuniformă a statelor de personal ale centrelor de tineret în diferite raioane, dar și de *capacitatea scăzută de a planifica acțiunile și bugetul conform necesităților stabilite în documentele de politici în domeniul tineretului*, precum și de faptul că unele autorități locale au decis retragerea sau reducerea resurselor planificate pentru activitățile centrelor de tineret, fapt ce a afectat calitatea programelor/ serviciilor, capacitatea funcțională, inclusiv fluctuația personalului din cadrul centrelor de tineret.

Suplimentar, menționăm că, conform studiilor efectuate, lipsa interesului din partea autorităților locale pentru sectorul de tineret, considerat unul mai puțin prioritar, permite ca din contul acestuia autoritățile publice să facă economii și reduceri de buget în cazul în care încasările la bugetul autorităților sunt mai mici decât cele planificate. De exemplu, unele autorități locale și-au îmbunătățit calitatea înregistrării cheltuielilor pe domeniul de tineret, fiind incluse cheltuieli care nu erau în mod necesar legate de domeniul de tineret.

În urma analizei liniilor de cheltuieli au fost identificate astfel de erori, atunci când autoritatea locală raportează la subprogramul tineret activități cu codul 00319 *Proiecte de Investiții Publice*, cum ar fi reparații capitale a centrelor, întreținerea centrelor care au denumire de centru de tineret, *în realitate aceste spații având alte destinații decât cele în domeniul tineretului*, cheltuielile, însă, fiind raportate la activitatea 00394: *Întreținerea centrelor de tineret*, care constituie aproximativ 64% din alocațiile autorităților locale pentru sectorul de tineret.

Totodată, lipsa unui act normativ specific care să reglementeze un *cadru metodologic unitar* pentru realizarea procedurii de planificare a mijloacelor financiare necesare activității centrelor de tineret, în corespundere cu domeniul de activitate, *influențează decizia autorităților locale în plan de alocare și valorificare a mijloacelor destinate activității de tineret*, creând, astfel, *situații confuze, discrepanțe și inechități*, limitând impactul potențial al acestor instituții asupra tinerilor din mediul rural.

Prin urmare, acest fapt determină necesară situația de a iniția propuneri de dezvoltare a cadrului normativ prin care să se pună *baza unui mecanism viabil de finanțare* cu alocarea corectă de resurse financiare de care dispun autoritățile locale pentru instituțiile de lucru cu tinerii, și utilizarea eficientă a acestora pentru îndeplinirea competențelor și atribuțiilor ce le revin, având la bază temeiul legal.

Prezenta Metodologie-cadru este elaborată în conformitate cu prevederile Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 și are scopul de a stabili principii unice de calculare a bugetelor. Procedura de acordare a finanțării este reglementată de:

- a) Legea nr. 435/ 2006 privind descentralizarea administrativă;
- b) Legea nr. 215/ 2016 cu privire la tineret;
- c) Legea nr.270 /2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar;
- d) Legea nr.181/ 2014 a finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale;
- e) Hotărârea Guvernului nr.951/2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de activitate al Centrului de Tineret;
- f) Ordinul ministrului finanțelor nr.208 din 24 decembrie 2015 privind clasificarea bugetară;
- g) Ordinul ministrului finanțelor nr.216 din 28 decembrie 2015 cu privire la aprobarea Planului de conturi contabile în sistemul bugetar și a Normelor metodologice privind evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar;
- h) Ordinul ministrului finanțelor nr.209 din 24 decembrie 2015 cu privire la aprobarea Setului metodologic privind elaborarea, aprobarea și modificarea bugetului.

Ca sursă de informare la elaborarea metodologiei au servit normele metodologice elaborate de Ministerul Finanțelor, practica locală privind finanțarea în baza performanței, precum și practica internațională privind finanțarea programelor ce susțin lucrul cu tinerii.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Elaborarea proiectului de act normativ este precedată de studiile efectuate în domeniul activității și finanțării centrelor de tineret, evaluarea instituțională acestora, precum și analiza datelor statistice privind programele/ serviciile prestate de centrele de tineret.

Prin adoptarea unei Metodologii-cadru de finanțare a centrelor de tineret, MEC urmărește câteva *finalități esențiale*, necesare pentru a depăși provocările actuale din sector și pentru a asigura o intervenție de calitate care să asigure sustenabilitatea, funcționalitatea și eficiența centrelor de tineret:

- crearea unui *cadru metodologic* bazat pe principii unice aplicabile în procesul elaborării bugetelor pentru finanțarea centrelor de tineret, în corespundere cu programele/serviciile prestate, indiferent de forma juridică de organizare;
- eliminarea deficiențelor și asigurarea respectării principiului transparenței în procesul de utilizare a banului public prin stabilirea scopurilor, obiectivelor și performanțelor, în corespundere cu necesitățile de dezvoltare instituțională;
- reglementarea modului de planificare bugetară în corespundere cu normele metodologice stabilite privind clasificarea bugetară, evidența contabilă și raportarea financiară în sistemul bugetar;
- asigurarea clarității conținutului propunerilor de buget, acordând în același timp suficiente garanții de eficiență, transparență și previzibilitate a acestora, conform clasificății bugetare pentru programele și activitățile pentru tineret;

- asigurarea unei *interconectări eficiente* a autorităților publice și instituțiilor publice de lucru cu tinerii în procesul de planificare a mijloacelor publice disponibile, având o abordare integrată și coerentă a politicilor de tineret la nivel local.

Prin urmare, Metodologia propusă se bazează pe următoarele criterii:

- a) stabilirea unei abordări unice la planificarea bugetelor pentru activitatea operațională, precum și a programelor și măsurilor aplicabile centrelor de tineret;
- b) asigurarea funcționării stabile și eficiente a centrelor de tineret prin planificarea eficientă și optimizarea alocării resurselor financiare care va produce o mai bună gestionare și utilizare a resurselor disponibile, asigurând o eficiență sporită a banului public în implementarea programelor de tineret;
- c) acoperirea cheltuielilor necesare pentru desfășurarea activității centrelor de tineret, inclusiv prin atragerea altor surse suplimentare de finanțare;
- d) determinarea cheltuielilor incluse în bugetul centrelor de tineret, în corespundere cu prevederile actelor normative în vigoare.

Proiectul reflectă etapele elaborării actului normativ, într-o consecutivitate logică, fiind structurat în 6 capitole:

Capitolul I. Dispoziții generale cuprinde obiectul de reglementare a acestuia, scopul și sfera de aplicare a Metodologiei-cadru;

Capitolul II. Modalitatea calculării cheltuielilor include formule generale și detaliate de estimare a costurilor, indiferent de sursa de finanțare ale acestora;

Capitolul III. Finanțarea activității centrelor de tineret prevede condițiile de finanțare a centrelor de tineret din surse publice;

Capitolul IV. Finanțarea programelor/serviciilor administrate de centrele de tineret prevede reguli, proceduri și cerințe pentru finanțarea centrelor de tineret, care explicit divizează tipurile de activități stabilite conform Portofoliul - tip de servicii/ programe ale centrelor de tineret, repartizate pe programe bugetare, cu indicarea codurilor respective din clasificția bugetară;

Capitolul V. Executarea, monitorizarea și evaluarea bugetelor aprobate centrelor de tineret conține prevederi privind evidența și justificarea cheltuielilor utilizate din banul public;

Capitolul VI. Dispoziții speciale.

Anexele. Pentru uniformizarea practicilor de întocmire a propunerilor de buget, la proiectul de act normativ au fost expuse modele, sub formă tabelară, dezvoltate pentru a veni în ajutorul angajaților centrelor de tineret la elaborarea cererilor de finanțare per program:

Anexa nr.1: Cerere de finanțare per program/serviciu;

Anexa nr.2: Bugetul pentru finanțare (tipul cheltuielilor) conform clasificției bugetare.

Proiectul inițiat propune o *abordare clară și unificată*, pe de-o parte delimitând intervențiile în funcție de complexitatea activității centrelor, pe de altă parte, aducând claritate pe tipurile de cheltuieli și activități eligibile pentru activitățile cu tinerii. Aprobarea actului va oferi instituțiilor ce realizează sau finanțează activități de tineret instrumente și mecanisme necesare pentru a controla și monitoriza utilizarea resurselor financiare din fondurile publice.

După cum s-a menționat, prevederile incluse în Regulamentul-cadru de activitate al Centrului de tineret (pct.15, cap. IV) aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 951/2023, servesc reper pentru identificarea măsurilor, care sunt în responsabilitatea centrelor de tineret și necesită acoperire financiară, în funcție de portofoliul-tip de servicii/ programe specifice centrelor:

- *activități de informare pentru tineri* – asigurarea accesului egal, în mod gratuit, la informații de calitate pentru tineri privind provocările, drepturile și oportunitățile de informare și de participare a acestora la diferite activități;
- *activități de participare a tinerilor* – încurajarea și sprijinirea participării tinerilor la procesele decizionale și democratice care îi vizează, precum și susținerea diferitelor forme și structuri de participare a acestora;
- *activități de voluntariat pentru tineri* – coordonarea participării tinerilor la activitățile de voluntariat prin asigurarea tuturor etapelor de integrare, orientare, stimulare și recunoaștere a rezultatelor dobândite atât individual, cât și în grup de către tinerii voluntari;

- *activități de susținere a creativității, spiritului antreprenorial și de dezvoltare a competențelor pentru viitor în rândul tinerilor* – acordarea sprijinului pentru dezvoltarea competențelor necesare și valorificarea potențialului, aptitudinilor și ideilor tinerilor conform tendințelor și intereselor de dezvoltare a acestora, inclusiv dezvoltarea abilităților antreprenoriale în rândul tinerilor;
- *activități de organizare a timpului liber și activităților pe interese* – crearea oportunităților pentru petrecerea utilă a timpului liber, descoperirea și promovarea tinerelor talente;
- *activități privind lucrul de tineret mobil* – prestarea serviciilor de tineret în afara sediului Centrului, inclusiv în aer liber, și pentru tinerii cu oportunități reduse, care poate fi realizat prin intermediul echipei mobile, al unui partener comunitar sau prin tehnologii informaționale;
- *activități de orientare și consiliere vocațională/profesională a tinerilor* – contribuirea la ghidarea în carieră a tinerilor, oferirea serviciilor de consiliere, orientare vocațională și sporirea oportunităților de cunoaștere și orientare pe piața muncii;
- *alte activități pentru tineri* – dezvoltarea unui nou serviciu/program în corespundere cu cerințele tinerilor, identificate prin sondaje și consultări, precum și în funcție de capacitățile instituționale și disponibilitățile fizice și tehnice ale Centrului.

Aceste activități necesită a fi repartizate pe „activități și subprograme bugetare”, cu stabilirea indicatorilor de performanță pentru evaluarea utilizării banului public și a valorii acestora la elaborarea propunerii de buget pentru anii viitori.

Potrivit clasificăției bugetare actuale, activitățile pentru tineret necesită a fi planificate conform codurilor clasificăției bugetare, după cum urmează:

- ❖ *Clasificația funcțiilor F1F2*
 - 0813 „Servicii pentru tineret;
- ❖ *Clasificația programelor P1P2*
 - 8603 „Tineret”;
- ❖ *Clasificarea activităților P3:*
 - 00394 „Întreținerea centrelor de tineret”;
 - 00239 „Dezvoltarea și promovarea activității de tineret”;
 - 00461 „Consolidarea structurilor reprezentative ale tinerilor”;
 - 00462 „Program de granturi pentru inițiativele tinerilor”;
 - 00463 „Prestarea serviciilor pentru tineret.

Norme/recomandări pentru fiecare din tipurile clasificăției bugetare enumerate supra, precum și alte detalii privind aplicarea clasificăției programelor pe componența „Tineret”, pe care este axată Metodologia-cadru, sunt stipulate în ordinele Ministerului Finanțelor nr.117 din 11.08.2017 privind modificarea și completarea Clasificăției bugetare aprobate prin ordinul nr.208 din 24.12.2015 cu privire la Clasificația bugetară.

În contextul celor expuse, Metodologia-cadru propune *modalități de calcul a cheltuielilor* pentru activitatea centrelor de tineret, cu aplicarea formelor corespunzătoare, descrise la capitolul II din Metodologia-cadru, pentru următoarele tipuri de cheltuieli:

- cheltuieli operaționale;
- cheltuieli de implementare a programelor/activităților planificate;
- cheltuieli de dezvoltare.

În consecință, ca și viziune privind efectele actului normativ, considerăm că aplicarea metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret va conduce la *crearea unui cadru unic, sistemic și sustenabil*, cu o *abordare complexă și uniformizată*, privind modul de elaborare a bugetelor centrelor, dar și modul de utilizare a resurselor financiare alocate de către autorități pentru realizarea acestora.

Bugetele pentru dezvoltarea și menținerea centrelor de tineret se vor aproba anual în funcție de necesitățile centrului de tineret, de unitățile de personal, aprobate de fondatori, de mijloacele disponibile, de programele naționale și locale în derulare. Aplicarea prevederilor Metodologiei de finanțare se extinde asupra tuturor surselor de finanțare a centrelor de tineret.

Proiectul propus spre aprobare își propune să:

- asigure transparența în utilizarea resurselor financiare alocate centrelor de tineret prin aplicarea instrumentelor de planificare a mijloacelor bugetare pe fiecare linie de buget;
- producă economii prin utilizarea corectă a cadrului normativ existent;

- creeze instrumente de monitorizare și evaluare a performanței în atingerea indicatorilor stabiliți, precum și utilizarea eficientă a resurselor financiare alocate pentru activitatea centrelor.

Finalitățile urmărite prin adoptarea actului respectiv rezidă în *crearea mecanismelor de suport flexibile în planificarea eficientă a resurselor pentru finanțarea centrelor de tineret*, racordate la necesitățile reale ale tinerilor, precum și introducerea de *instrumente de monitorizare a bugetelor și proiectelor finanțate*.

La rândul său, proiectul Metodologiei-cadru este un act normativ al MEC elaborat pentru aducerea în concordanță și asigurarea implementării prevederilor legale noi introduse prin Legea nr.249/2023 pentru modificarea Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, realizării Hotărârii Guvernului nr.951/2023 (pct.5), precum și crearea cadrului normativ oportun pentru aplicarea prevederilor Regulamentului-cadru de activitate a Centrului de tineret (pct.54-57).

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Având la bază cadrul normativ ce reglementează principiile și obiectivele politicilor de tineret, inclusiv prevederile art.13 alin. (8) din Legea nr.215/2016 care statuează expres competența Guvernului de a aproba metodologia-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public, *opțiuni alternative nu pot exista*. La fel, luând în considerare problemele și deficiențele identificate (în cadrul exercițiului de analiză a situației actuale a centrelor de tineret, în contextul finanțării sectorului de tineret precum și evaluării nivelului de dezvoltare a acestora) care se propun a fi soluționate prin elaborarea proiectului actului normativ, se reliefează concluzia că, *nu există opțiuni alternative de intervenție*, alegerea putând fi realizată doar *între soluția de a elabora proiectul de act normativ ce va stabili cadrul metodologic unitar pentru realizarea procedurii de planificare și eficientă a bugetelor centrelor de tineret și în aceea de a nu se interveni*.

Opțiunea de „*a nu face nimic*”, care presupune lipsa intervenției normative, nu poate fi examinată și acceptată, deoarece poate atrage consecințe, atât din punct de vedere normativ, cât și din punct de vedere funcțional. Lipsa de intervenție a statului în acest sens poate cauza următoarele *riscuri*:

lipsa de transparență și predictibilitate în planificarea alocațiilor pentru finanțarea centrelor de tineret, întrucât fără criterii clare, finanțarea centrelor de tineret ar putea conduce la inegalități și la o distribuție și utilizare ineficientă a resurselor, afectând astfel incapacitatea funcțională a instituțiilor de lucru cu tinerii;

lipsa de disciplină financiară care conduce la variații mari între sumele alocate și cele executate, care conduc la irosirea banului public;

creșterea impactului negativ asupra tinerilor, deoarece neavând standarde clare de finanțare care să reflecte cu adevărat tendințele actuale de dezvoltare a programelor/serviciilor pentru tineri, multe centre nu au posibilitatea de a oferi servicii adecvate, care, ulterior ar putea fi sau chiar lichidate, afectând astfel dezvoltarea tinerilor și oportunitățile lor de educație informală/non-formală localitățile rurale;

neconformitatea cu standardele și convențiile internaționale, or fără un cadru normativ adecvat, Republica Moldova ar risca să nu se conformeze acordurilor și convențiilor internaționale privind drepturile tinerilor și educația non-formală.

Aceste variații se datorează mai multor factori, cum ar fi:

- elaborarea bugetelor pentru activitatea de tineret realizată de direcțiile finanțe, factorii de decizie din cadrul subdiviziunilor APL (educație, cultură) în gestiunea cărora se află centrele, fără implicarea centrelor de tineret, precum și a funcționarului public responsabil de domeniul tineretului, fapt ce cauzează cele mai multe impedimente în planificarea acțiunilor și bugetului pentru sectorul de tineret;
- proces de planificare defectuos și respectiv evaluarea intuitivă a costurilor necesare fără o evaluare reală a acestora, bazat pe evenimente și nu pe indicatori de impact asupra tinerilor, care determină nevalorificarea resurselor alocate și gestionarea ineficientă a acestora.

Respectiv, promovarea transparenței procesului bugetar la nivel local prin implicarea factorilor interesați va crea condiții pentru implementarea unui management bazat pe rezultate în cadrul autorităților

locale, iar stabilirea unor indicatori de rezultat pe termen mediu și lung ar permite îmbunătățirea procesului de planificare și omogenizare a intervențiilor propuse.

Analiza tendințelor și evoluția bugetelor locale, evaluarea calității planurilor de activitate a centrelor de tineret locale, vor avea un impact pozitiv asupra bugetului local pentru sectorul de tineret.

Adoptarea unei metodologii-cadru de finanțare a centrelor de tineret este cea mai potrivită soluție pentru a asigura *standarde clare și uniforme de planificare, monitorizare și raportare a bugetelor alocate* de către autoritățile fondatoare. Aceasta va contribui la o mai bună coordonare și optimizare a resurselor, precum și la o creștere a calității și atractivității și extinderii programelor de tineret la nivel local și național, dar și va asigura sustenabilitatea instituțiilor de lucru cu tinerii.

4. Analiza impactului de reglementare

4.1. Impactul asupra sectorului public

Implementarea prevederilor actului normativ nu au impact asupra sectorului public și nu generează impacturi structurale și instituționale asupra sistemului administrației publice locale, precum și nu solicită întreprinderea a careva acțiuni de reformă structurală sau instituțională sau alocări de mijloace financiare suplimentare, decât cele planificate în bugetele locale și /sau centrale după caz.

Adoptarea actului normativ va conduce la realizarea pe deplin a funcțiilor de bază ale autorităților locale în ce privește organizarea și coordonarea procesul de gestionare a instituțiilor de lucru cu tinerii și va asigura, totodată, cadrul necesar pentru furnizarea serviciilor publice de interes local ce țin inclusiv de dezvoltarea serviciilor calitative și promovarea în teritoriu a politicilor de tineret, precum și modul de desfășurare a acestora.

Aplicarea prevederilor Metodologiei-cadru ar putea avea mai multe impacturi benefice asupra sectorului public, cum ar fi:

1) Eficientizarea resurselor

Or, o metodologie clară poate contribui la alocarea mai eficientă a resurselor financiare, asigurând astfel ca fondurile alocate pentru finanțarea centrelor de tineret să fie distribuite în funcție de nevoile reale ale tinerilor și de prioritățile centrului;

2) Creșterea transparenței

Stabilirea unor criterii transparente și obiective pentru finanțarea centrelor poate îmbunătăți încrederea tinerilor, fondatorilor, precum și partenerilor de dezvoltare/implementare, în modul în care sunt gestionate fondurile publice/ inclusiv a donațiilor, fapt ce poate contribui la reducerea riscului de corupție, gestionare ineficientă sau favoritism în alocarea resurselor;

3) Îmbunătățirea calității serviciilor

Prin definirea unor standarde clare de finanțare în bază de performanță, în corespundere cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru, autoritățile locale pot încuraja centrele de tineret să dezvolte și să ofere programe și servicii de calitate, care să răspundă mai bine nevoilor tinerilor, precum și să asigure sustenabilitatea acestora pe termen lung, asigurând continuitatea proiectelor și programelor chiar și în perioadele de constrângeri bugetare;

4) Dezvoltarea comunitară

Centrele de tineret joacă un rol important în dezvoltarea comunităților locale, oferind tinerilor spații sigure și programe care promovează educația, sănătatea și participarea civică. Finanțarea adecvată a acestora va contribui la prevenirea problemelor sociale și la dezvoltarea capitalului uman pe termen lung;

5) Creșterea nivelului de implicare a tinerilor

Prin asigurarea unei finanțări adecvate și sustenabile, autoritățile locale pot facilita implicarea activă a tinerilor în viața comunității. Aceasta poate include participarea în procese decizionale la nivel local, voluntariat și alte forme de implicare civică;

6) Coordonare interinstituțională eficientă și interconectare sporită

O abordare metodologică privind finanțarea centrelor de tineret poate *facilita coordonarea între diferitele niveluri de guvernare* (local, regional, național), alte entități cu competențe tangibile în domeniul tineretului, cât și colaborarea între diferiți actori din ecosistemul de tineret. Autoritățile locale, organizațiile

de tineret și alți parteneri vor conlucra împreună pentru a asigura îmbunătățirea continuă a serviciilor oferite tinerilor, contribuind astfel la o abordare integrată și coerentă a politicilor de tineret.

Reieșind din cele relatate, implementarea Metodologiei-cadru poate avea un impact pozitiv asupra sectorului public, contribuind la o planificare și utilizare mai eficientă a resurselor destinate activității de tineret și o îmbunătățire semnificativă a calității serviciilor prestate, determinată de o serie de schimbări și ajustări în modul de funcționare și gestionare a centrelor de tineret.

Prin implementarea metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret, efectele prognozate asupra sectorului public pe termen scurt includ ajustarea procedurilor interne și asigurarea transparenței în procesul de planificare și valorificare a banului public în prestarea serviciilor pentru tineri. Pe termen mediu și lung, se preconizează optimizarea proceselor administrative, ceea ce va contribui la eficientizarea activităților centrelor de tineret și la creșterea încrederii publicului în sistemul de promovare și implementare a politicilor de tineret.

În concluzie, implementarea prevederilor metodologiei-cadru va aduce multiple beneficii sectorului public, îmbunătățind calitatea și eficiența serviciilor oferite tinerilor, prin profesionalizarea resurselor umane și o gestionare mai transparentă și responsabilă a resurselor publice.

4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative

Metodologia elaborată nu impune condiții ce țin de crearea centrelor de tineret sau stabilirea stărilor de personal obligatorii. Proiectul cuprinde doar reglementări care au ca scop instituirea unui cadru metodologic unitar pentru realizarea procedurii de finanțare a centrelor de tineret din fondurile bugetelor locale și cele centrale (după caz), asigurând astfel o abordare clară și transparentă a procesului de utilizare a banului public prin stabilirea scopurilor obiectivelor și performanțelor.

Suplimentar, proiectul reglementează modul eficient de utilizare a mijloacelor financiare alocate, nu și alocarea suplimentară a resurselor pentru realizarea acestora. Fondatorul, după caz, poate alocă mijloace financiare suplimentare necesare pentru realizarea programelor de tineret, precum și pentru dezvoltarea și extinderea infrastructurii centrelor, de comun acord cu părțile interesate.

Respectiv, proiectul *nu conține reglementări cu impact asupra bugetului public național sau a unor componente ale acestuia*. Finanțarea activităților, programelor și proiectelor pentru tineret se va efectua în limita alocațiilor financiare prevăzute în bugetele anuale ale autorităților administrației publice centrale și locale existente.

Aprobarea prezentei metodologiei-cadru va facilita procesul de planificare corectă și țintită a bugetului auster al autorităților locale dedicat tineretului, totodată, va contribui la dezvoltarea capacităților centrelor de tineret în elaborarea eficientă a bugetelor, inclusiv *pentru atragerea altor surse suplimentare de finanțare non bugetare* pentru realizarea proiectelor pentru tineri.

Subsidiar, potrivit art.12 din Legea nr.215/2016, crearea și susținerea financiară a centrelor de tineret în comunitatea administrată, în limitele bugetului disponibil, este *competența* autorităților administrației publice locale și, respectiv, Fondatorul asigură dezvoltarea, finanțarea și funcționarea centrelor de tineret, fie în mod autonom, fie prin asociere cu alte autorități, precum și prin colaborare cu organizații necomerciale și cu agenți economici din țară și din străinătate (potrivit art. 13 alin. (3) din Legea nr.215/2016).

Acest aspect *asigură o diversificare a surselor de finanțare*, contribuind astfel la sustenabilitatea financiară a centrelor de tineret. Respectiv, *exercițiul de planificare eficientă a bugetelor centrelor de tineret se încadrează în activitatea funcțională a acestora și nu necesită careva cheltuieli*.

În concluzie, implementarea metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret se încadrează în activitățile funcționale ale centrelor de tineret și responsabilitatea autorităților publice locale care au calitatea de fondator și nu necesită alocări bugetare suplimentare din bugetul public național sau din alte componente din cadrul acestuia. Asigurarea unui proces eficient de planificare a bugetelor pentru finanțarea centrelor de tineret vor optimiza utilizarea resurselor disponibile ale autorităților locale pentru activitatea de tineret și vor contribui la o mai bună planificare și creșterea eficienței și calității serviciilor oferite tinerilor, fără a impune costuri suplimentare semnificative.

Totodată, prin stabilirea unor criterii clare pentru elaborarea bugetelor centrelor de tineret se va asigura o utilizare eficientă a resurselor disponibile, reducând astfel risipa și asigurând o eficiență sporită în implementarea programelor de calitate pentru tineri.

4.3. Impactul asupra sectorului privat

Prevederile proiectului nu se răsfrâng asupra activității de întreprinzător.

4.4. Impactul social

4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal

În condițiile pct.13 sbp.9) din Regulamentul-cadru de activitate al Centrului de tineret, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr.951/2023, centrul de tineret asigură protecția datelor cu caracter personal ale angajaților, beneficiarilor și voluntarilor, inclusiv a confidențialității acestora, potrivit Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Suplimentar, centrele de tineret sunt obligate să dețină Registrul de evidență a tinerilor care beneficiază de activitățile centrului de tineret. Complementar, centrele de tineret colectează date cu caracter personal ale tinerilor pentru a evalua eficiența programelor și serviciilor oferite. Aceasta implică necesitatea unui cadru de protecție a datelor, asigurându-se că informațiile personale sunt gestionate conform normelor de protecție a datelor stabilite de legea prenotată.

De menționat, că la colectarea datelor personalul centrelor de tineret va ține cont *de art. 12 al Legii nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal care prevede că în cazul colectării datelor de la subiect operatorul este obligat să-i furnizeze informațiile privind:*

- a) destinatarii sau categoriile de destinatari ai datelor cu caracter personal;
- b) existența drepturilor de acces la date, de intervenție asupra datelor, precum și condițiile în care acestea pot fi exercitate.

Gestionarea corectă a datelor cu caracter personal este esențială pentru protejarea drepturilor tinerilor. Centrele de tineret vor putea contribui la dezvoltarea armonioasă și echitabilă a tinerilor din comunitățile lor prin asigurarea următoarelor măsuri în domeniul protecției datelor cu caracter personal:

- să adopte politici clare privind confidențialitatea și securitatea datelor cu caracter personal pentru a proteja datele personale ale tinerilor beneficiari ai serviciilor, să implementeze tehnici care să se asigure că doar personalul autorizat are acces la informațiile sensibile;
- să fie transparente cu privire la tipurile de date colectate, scopurile colectării și modul în care aceste date vor fi utilizate. Tinerii și părinții lor (în cazul minorilor) trebuie să fie informați și să își dea consimțământul în cunoștință de cauză pentru colectarea și prelucrarea datelor lor personale;
- să asigure instruirea în mod adecvat a personalului angajat în ceea ce privește protecția datelor cu caracter personal, pentru conformitate cu reglementările legale și pentru a proteja drepturile tinerilor.

4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen

Potrivit prevederilor pct.14 din Regulamentul-cadru de activitate a Centrelor de tineret, aprobat prin HG nr. 951/2023 Centrul oferă asistență tuturor tinerilor și familiilor tinere, inclusiv celor din grupurile vulnerabile, etnice, marginalizate și cu oportunități reduse, în accesarea serviciilor și exercitarea/apărarea drepturilor individuale și/sau colective. Respectiv Metodologia-cadru elaborată va încuraja centrele de tineret să includă în programele lor activități și inițiative care promovează egalitatea de gen, cum ar fi campanii de conștientizare, sesiuni educative despre drepturile omului, sau programe care abordează stereotipurile de gen.

Totodată, în analiza impactului social al noilor prevederi poate să se evidențieze, chiar și indirect, aspectul în care acestea influențează în mod diferit echitatea și egalitatea de gen. La prima vedere, prevederile proiectului nu au impact asupra echității și egalității de gen, deoarece doar stabilesc instituirea unui cadru metodologic unitar pentru realizarea procedurii de finanțare a centrelor de tineret, însă pe parcursul realizării proceselor operaționale aferente organizării și funcționării centrelor de tineret, pot influența echitatea și egalitatea de gen prin modul în care sunt planificate și implementate.

În acest context, putem reliefa următoarele aspecte ce pot influența echitatea și egalitatea de gen, care se poate manifesta prin:

alocarea inechitabilă a resurselor care să asigure finanțarea centrelor de tineret în funcție de nevoile specifice ale diferitelor grupuri de tineri;

accesul limitat la resurse și servicii pentru anumite grupuri de tineri;

reprezentarea în structuri de decizie (membru a consiliului consultativ al centrului, grupuri de lucru, grupuri de inițiativă etc.);

acces limitat la pregătirea profesională;

condiții neechitabile la angajare și condițiile de muncă în cadrul centrelor de tineret.

Astfel, pentru respectarea echității și egalității de gen, managementul centrului de tineret se va îngriji ca aspectele legate de echitatea și egalitatea de gen să fie incluse în actele organizatorice precum politici/proceduri interne ale Centrului de tineret, fișe de post etc., fiind întreprinse următoarele măsuri:

- asigurarea unui acces egal la toate programele de tineret, indiferent de gen, prin distribuirea echitabilă a resurselor și fondurilor pentru a sprijini activitățile și inițiativele care promovează egalitatea de gen.

- sensibilizarea și instruirea personalului centrelor de tineret prin organizarea de sesiuni de formare pentru a crește conștientizarea și înțelegerea problemelor de gen;

- invitarea și promovarea rolurilor model din diverse genuri în cadrul programelor de tineret pentru a inspira și încuraja tinerii să aspire la diverse cariere și roluri sociale; organizarea de evenimente și activități care să evidențieze realizările femeilor;

- implementarea de politici de angajare care să promoveze și să asigure o reprezentare echilibrată în toate nivelurile organizaționale, crearea unui mediu de muncă incluziv care să sprijine echitatea și să prevină discriminarea de gen, inclusiv prin măsuri de conciliere a vieții profesionale cu cea personală; evaluarea și ajustarea diferențelor salariale de gen și combaterea discriminării la locul de muncă.

Implementarea acestor măsuri va contribui la crearea unui mediu incluziv și echitabil în cadrul programelor de tineret, promovând astfel o societate mai justă și egalitară, cu condiția că centrele de tineret pot deveni spații incluzive, care promovează drepturile și oportunitățile egale pentru toți tinerii, indiferent de gen.

4.5. Impactul asupra mediului

4.6. Alte impacturi și informații relevante

Nu se aplică.

5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE

5.1. Măsuri normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul nu conține norme de armonizare a legislației naționale cu legislația Uniunii Europene.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

Conform cerințelor procedurale stabilite în Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative și Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.610/2018 a fost asigurată publicarea pe pagina web oficială a Ministerului Educației și Cercetării a anunțului cu referire la inițierea elaborării proiectului hotărârii de Guvern pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public: https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/11853 .

Pentru asigurarea unei abordări complexe, participative în procesul de dezvoltare a cadrului normativ, inclusiv în plan de aplicare a acestuia, proiectul a fost consultat în cadrul Ședinței grupului de lucru cu participarea reprezentanților MEC, Agenției Naționale pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret și reprezentanții centrelor de tineret, altor părți interesate (04.07.2024), totodată fiind expediat autorităților publice fondatoare spre consultare prealabilă.

În cadrul procesului de avizare proiectul a fost supus consultărilor publice, fiind publicat pe pagina web oficială a Ministerului (https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/13278) și prezentat în cadrul Forumului național al Lucrătorilor de tineret (26.09.2024).

Proiectul de act normativ supus avizării nu a fost completat cu norme juridice noi. Modificările aduse textului se încadrează în categoria completărilor/ modificărilor de formă sau ajustări minore ale unor sintagme existente, fără a afecta substanțial conținutul inițial.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul de act normativ a fost supus *expertizei juridice și anticorupție*, urmare cărora au fost identificate următoarele:

Concluzia expertizei anticorupție

Potrivit notei informative, proiectul are drept scop implementarea prevederilor pct.54-57 din Regulamentul-cadru aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.951/2023.

Sinteza avizelor parvenite în cadrul procesului de consultare publică a proiectului de către autoritățile responsabile de îndeplinirea prevederilor conținute în proiect / instituțiilor interesate, denotă aspectul definitivat al acestuia și întrunirea condițiilor stabilite de prevederile art.36 al Legii nr.100/2017, coroborat art.28 al legii nr.82/2017 pentru efectuarea expertizei anticorupție.

În procesul de promovarea a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art.8 lit. a) -d) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

Nota informativă a proiectului a fost întocmită cu întrunirea exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.30 lit. a)-f) al Legii nr 100/2017 cu privire la actele normative.

Analiza prevederilor propuse denotă insuficiența prevederilor propuse sub aspectul reglementării aspectelor ce țin de:

- utilizarea mijloacelor financiare potrivit destinației aprobate;
- periodicitatea de raportare a Centrului;
- procedurile/exigențelor aplicabile în contextul gestionării mijloacelor financiare obținute pe bază de proiect de către Centrele de tineret pentru realizarea programelor/serviciilor pentru tineri.

(A se vedea avizul Centrului Național Anticorupție).

Concluzia expertizei juridice

Sub aspectul intenției de reglementare, proiectul a fost elaborat în scopul executării prevederilor art.13 alin.(8) din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret (introdus prin legea nr.249/2023 pentru modificarea legii nr.215/2016 cu privire la tineret).

Din punct de vedere conceptual, nu au fost observații. Urmare efectuării expertizei juridice efectuate proiectul nu a fost completat cu norme juridice noi. Modificările aduse textului se încadrează în categoria completărilor/ modificărilor de formă sau ajustări minore ale unor sintagme existente, pentru a evita dublajele normative, fără a afecta substanțial conținutul proiectului *(A se vedea avizul Ministerului Justiției).*

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

Pentru implementarea prevederilor proiectului nu este necesar modificarea, abrogarea sau elaborarea unor acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Adoptarea actului normativ pentru stabilirea cadrului metodologic unitar pentru realizarea procedurii de finanțare a programelor centrelor de tineret din fondurile bugetelor locale este unul necesar, deoarece va asigura realizarea funcțiilor privind organizarea și coordonarea procesului de planificare și monitorizare a activității centrelor de tineret, fapt care va genera un impact pozitiv și sustenabil asupra tinerilor.

Adoptarea și aplicarea unui mod eficient și participativ de planificare și utilizare a mijloacelor financiare alocate centrelor de tineret conform metodologiei-cadru necesită o coordonare strânsă între autoritățile locale și centrele de tineret, cu implicarea activă a actorilor interesați. Asigurarea resurselor necesare pentru activitatea centrelor, formarea profesională și monitorizarea continuă a activității vor fi

esențiale pentru succesul acestui exercițiu, contribuind la eficientizarea managementului instituțional și financiar al instituției precum și la îmbunătățirea serviciilor pentru tineri.

Astfel, pentru a atinge obiectivele trasate la elaborarea proiectului, atribuțiile instituțiilor implicate în procesul de planificare a resurselor financiare pentru centrele de tineret sunt delimitate conform competențelor stabilite de cadrul normativ în domeniul politicilor de tineret de a *asigura instituirea mecanismului de planificare*, având la bază programe cu scopuri, obiective și indicatori de evaluare a performanței acestora.

Organizarea nemijlocită a procesului de planificare și aprobare a bugetelor centrelor de tineret ține de competența autorităților publice locale fondatoare. Suplimentar este de menționat că, în corespundere cu prevederile Legii nr.436/2006 privind administrația publică locală și ale Legii nr.435/2006 privind descentralizarea administrativă, competența asupra problemelor tinerilor aparține autorităților locale, deoarece face parte din domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale.

Potrivit art.12 alin. (1) din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret, autoritățile administrației publice locale promovează în teritoriu politicile de tineret și coordonează implementarea lor, fapt ce demonstrează în mod indubitabil că, competențele de bază cu privire la problemele tinerilor aparțin în ultimă instanță - autorităților administrației publice locale de nivelul întâi și de nivelul al doilea, precum și entităților subordonate responsabile de domeniul tineretului.

La nivelul autorităților administrației publice locale procedura de planificare a bugetelor centrelor de tineret este asigurată de către personalul responsabil în acest sens din cadrul centrelor în coordonare cu entitatea autorităților locale de nivelul întâi sau al doilea, care exercită calitatea de fondator al centrelor.

În acest sens, pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ vor fi întreprinse următoarele măsuri:

organul executiv al administrației publice locale de nivelul întâi sau de nivelul al doilea, care exercită calitatea de fondator al Centrului, va adopta dispoziția privind inițierea procesului de planificare a bugetelor instituțiilor de lucru cu tinerii, în condițiile circularei privind elaborarea proiectelor bugetelor locale anuale, cu aportul nemijlocit al subdiviziunilor financiare, centrelor de tineret, precum și entităților subordonate responsabile de domeniul tineretului;

Centrul de tineret, în termenul stabilit, are obligația de a asigura un proces care implică mai multe etape, menite să asigure alocarea eficientă și transparentă a resurselor financiare, înainte de planificarea bugetului, cum ar fi: (i) analiza situației actuale a necesităților Centrului și efectuarea unei evaluări a nevoilor tinerilor din comunitate (*aceasta poate include sondaje, consultări publice, analiza datelor existente, focus grupuri cu beneficiarii etc.*); (ii) Stabilirea, pe baza analizei, a obiectivelor anuale și indicatorilor de performanță ale Centrului, care vor include activități educative, culturale, și alte inițiative destinate tinerilor); (iii) elaborarea proiectului de buget și estimarea costurilor necesare pentru realizarea obiectivelor stabilite, care vor include *cheltuieli operaționale* (salarii, întreținere, utilități), *cheltuieli pentru activități și proiecte specifice*, și *eventuale investiții în infrastructură*; (iv) identificarea surselor de finanțare, care pot include fonduri alocate de la bugetul local, fonduri guvernamentale, finanțări nerambursabile (granturi), sponsorizări, și alte surse externe, neinterzise de lege; (v) consultarea proiectului de buget cu părțile interesate, inclusiv cu comisiile de ramură din cadrul consiliilor locale, reprezentanți ai tinerilor, organizații non-guvernamentale și alte entități relevante, pentru a reflecta mai bine nevoile tinerilor și prioritățile centrului de tineret; (vii) elaborarea și înaintarea către fondator (consiliul local) a propunerilor de buget care să reflecte îmbunătățirea calității serviciilor pentru tineri, soluționarea problemelor din cadrul centrelor, propuneri de optimizare a managementului centrelor de tineret, inclusiv de introducere a unor modificări în planurile de acțiuni stabilite pe termen mediu, etc.

Organul deliberativ al administrației publice locale va examina propunerea de buget, cu o justificare detaliată a acestuia care va include o descriere a obiectivelor, a priorităților, și a estimărilor de cheltuieli, și, după dezbateri, va aproba sau respinge proiectul de buget înaintat spre aprobare. Consiliul local, după caz, poate solicita centrelor clarificări sau modificări/ajustări, după care, consiliul votează pentru aprobarea bugetului. După aprobarea de către consiliul local, bugetul devine oficial și este inclus

în bugetul general anual al autorității locale. Acest lucru permite centrelor de tineret să acceseze fondurile necesare pentru implementarea activităților planificate.

Bugetele pentru dezvoltarea și menținerea centrelor de tineret se vor aproba anual în funcție de necesitățile funcționale ale centrului de tineret, de unitățile de personal aprobate de consiliile locale, în limita mijloacelor disponibile și se vor implementa conform bugetului aprobat. Pe parcursul anului execuția bugetului este monitorizată, la rândul lor centrele de tineret raportează periodic autorităților locale *cu privire la utilizarea fondurilor și progresul în atingerea obiectivelor și indicatorilor stabiliți.*

Pentru a evalua impactul activităților desfășurate de centrele de tineret se va efectua o monitorizare a executării bugetului, inclusiv colectarea datelor statistice privind serviciile/programele realizate, care vor contribui la identificarea eventualelor deficiențe și la ajustarea planificării pentru anul următor și asigura o planificare și o utilizare eficientă a resurselor financiare, contribuind la dezvoltarea și susținerea centrelor de tineret în beneficiul tinerilor, dar și comunităților locale în ansamblu.

Ministru

Dan PERCIUN

SINTEZA
la proiectul de hotărâre pentru aprobarea
Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public
(număr unic 835/MEC/2024)

Participantul la avizare, consultare publică, expertizare	Nr. crt.	Conținutul obiecției, propunerii, recomandării, concluziei	Argumentarea autorului proiectului
1	2	3	4
Avizare și consultare publică			
Ministerul Finanțelor	Nr. 07/103/121/ 1627 din 18.10.2024	<p><u>De ordin general</u></p> <p>Proiectul metodologiei prevede estimarea bugetului centrelor de tineret, determinat de următoarele cheltuieli:</p> <p><i>cheltuieli operaționale</i>, în care se includ: cheltuieli de personal, cheltuieli de întreținere (servicii comunale, procurări de rechizite de birou, materiale de uz gospodăresc, reparații curente, deplasări de serviciu, ș.a.) și cheltuieli pentru transport (combustibil, cheltuieli pentru întreținerea mijloacelor de transport, revizia tehnică, taxe, rutiere ș.a.);</p> <p><i>cheltuieli pentru implementarea programelor și activității pentru tineri</i>, în care se includ: cheltuieli pentru organizarea activităților de tineret (arendă spații, cheltuieli pentru alimentație, cazare, transport participanți, rechizite pentru desfășurarea evenimentelor, servicii expert invitat ș.a.);</p> <p><i>cheltuieli de dezvoltare</i>, în care se includ: cheltuieli pentru îmbunătățirea infrastructurii Centrelor de tineret, achiziționarea echipamentelor tehnice, a mobilierului pentru activitățile desfășurate, contractarea de lucrări și servicii, interioară și exterioară ș.a.).</p> <p>În urma examinării repetate (prealabile) a prevederilor proiectului hotărârii, se reiterează obiecțiile expuse în avizul anterior, după cum urmează:</p> <ul style="list-style-type: none"> - implementarea Metodologiei-cadru propuse în lipsa detaliilor estimărilor exhaustive poate genera costuri suplimentare semnificative pentru autoritățile publice locale, inclusiv costuri 	<p>Elaborarea actului normativ este condiționată de prevederile Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, ca urmare a ajustărilor cadrului normativ primar efectuate prin Legea nr.249/2023 pentru modificarea Legii nr.215/2016 cu privire la tineret, unde legea dispune la art.13 alin.(8) că, centrele de tineret cu statut de instituție de drept public vor fi finanțate în corespundere cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru de finanțare a Centrelor de tineret, aprobată de Guvern. Totodată, dezvoltarea cadrului normativ privind finanțarea centrelor de tineret este reliefată de necesitatea eficientizării procesului de planificare a resurselor alocate pentru activitățile cu tinerii și valorificarea corespunzătoare a acestora, în corespundere cu legislația bugetar-fiscală, precum și din necesitatea creșterii gradului de previziune a resurselor bugetare necesare pentru activitatea Centrelor de tineret.</p> <p>Cu referire la ajustarea concomitentă a costurilor necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Metodologiei-cadru, precum și sursa de acoperire a cheltuielilor necesare, reiterăm faptul că, <i>implementarea Metodologiei-cadru nu necesită alocarea suplimentară a mijloacelor financiare de către APL</i> deoarece, la moment, finanțarea centrelor (<i>salarizarea personalului, întreținerea centrelor de tineret, realizarea programelor și serviciilor pentru tineri</i>) se efectuează din bugetele unităților administrativ-teritoriale</p>

	<p>pentru cheltuieli de personal, întreținerea clădirilor și furnizarea de servicii necesare pentru activitatea continuă a Centrelor de tineret;</p> <ul style="list-style-type: none"> - autoritățile publice locale urmează să aloce mijloace financiare suplimentare din bugetele lor pentru susținerea programelor/serviciilor Centrelor de tineret, ceea ce poate afecta negativ finanțarea altor proiecte servicii de importanță locală; - nu este estimat impactul financiar privind necesitatea resurselor umane, precum și costurile adiționale de recrutare, formare dezvoltare a acestora pentru a asigura funcționarea eficientă și performanță a Centrelor de tineret; - <i>compartimentul 4 „Analiza impactului de reglementare”</i> din Nota de fundamentare se propune a fi revizuit prin prisma obiecțiilor înaintate, cu ajustarea concomitentă a costurilor necesare pentru punerea în aplicare a prevederilor Metodologiei, precum și sursa de acoperire a cheltuielilor necesare. Totodată, urmează să fie efectuată o analiză comparativă a finanțării Centrelor de tineret până și după aplicarea Metodologiei-cadru; - toate prevederile ce țin de înaintarea propunerilor de buget, de prezentarea proiectului bugetului, precum și referințele la circularele Ministerului Finanțelor limitele de cheltuieli stabilite, se propun a fi excluse, reieșind din faptul că acestea se regăsesc în legislația bugetar-fiscală. <p>Subsidiar, comunicăm că, pe parcursul ultimelor luni, Ministerul Educației Cercetării a elaborat și remis spre examinare și avizare patru proiecte de hotărâri de Guvern ce țin de activitatea de tineret și Centrele de tineret, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Regulamentul de finanțare de la bugetul de stat a activității de tineret; • Metodologia-cadru de finanțare a Centrelor de tineret; • Metodologia de evaluare a Centrelor de tineret; • Programul „Centru Plus - activități de tineret în comunitatea ta”. <p>Pentru a evita examinarea și aprobarea multiplelor acte normative ce țin de același subiect - <i>activitatea, evaluarea finanțarea Centrelor de tineret</i>, cu titlu de recomandare, propunem Ministerului Educației și Cercetării de a elabora un singur act normativ complex care va îngloba sub forma de anexe toate prevederile incluse în proiectele de hotărâri inițiate și remise spre avizare.</p>	<p>de nivelul întâi și al doilea, în limita alocațiilor bugetare aprobate anual de către fondatori.</p> <p>Totodată, pct.16 subpct.16.5.1 din Metodologia-cadru prevede că, în procesul de stabilire a costurilor pe activități, unele cheltuieli, care figurează în formule, <i>pot fi omise și/sau se includ după necesitate</i>, fapt va permite fondatorului să planifice bugetul Centrului în limita mijloacelor disponibile.</p> <p>Suplimentar, pentru dezvoltarea serviciilor, îmbunătățirea și extinderea infrastructurii centrelor de tineret, Ministerul Educației și Cercetării, Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret de comun cu alți parteneri de dezvoltare (UNFPA, SDC ș.a.) va derula implementarea de programe guvernamentale pentru care se vor utiliza resursele financiare planificate în cadrul bugetar pe termen mediu, la clasificția bugetară 8603 - <i>servicii pentru tineret</i>, utilizate de către Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, în conformitate cu planificarea bugetară.</p> <p><i>Cu referire la impactul financiar privind resurselor umane</i> (costuri adiționale de recrutare, formare/dezvoltare profesională) menționăm că, implementarea prevederilor actului normativ nu solicită întreprinderea a careva acțiuni de reformă structurală / instituțională sau alocări de mijloace financiare suplimentare pentru personal, decât cele planificate în bugetele locale în acest scop, conform legislației în vigoare. Formarea inițială, precum și dezvoltarea profesională continuă a personalului angajat în Centrele de tineret va fi asigurată de Agenția Națională pentru Dezvoltarea Programelor și Activității de Tineret, în baza unui curriculum adaptat la necesitatea dezvoltării abilităților și sarcinilor de muncă specifice specialiștilor în lucrul cu tinerii.</p> <p>Suplimentar, menționăm că, în procesul de elaborare a documentului au fost implicați atât reprezentanții Centrelor de tineret, cât și ai autorităților locale, care au avut posibilitatea să se expună în plan de aplicabilitate a prevederilor stipulate în Metodologia-cadru, cât și corespunderea tipului de cheltuieli cu activitățile pe care le desfășoară Centrele de tineret. Proiectul definitivat a fost expediat autorităților locale spre <i>consultare prealabilă</i> cu direcțiile juridice și economico-financiare, centrele de tineret, instituțiile sau entitățile în subordinea sau în cadrul cărora acestea activează, care, la rândul lor,</p>
--	--	--

			<p>nu au avut obiecții cu referire la un posibil impact asupra bugetelor local.</p> <p>Ca viziune privind efectele actului normativ considerăm că, aplicarea Metodologiei-cadru de finanțare a Centrelor de tineret va conduce la <i>crearea unui cadru unic, sistemic și sustenabil</i>, cu o <i>abordare complexă și uniformizată</i>, privind modul de elaborare a bugetelor centrelor, dar și modul de utilizare a resurselor financiare alocate de către autorități.</p> <p>Respingerea propunerii de elaborare a unui act complex care va îngloba norme privind <i>activitatea, evaluarea și finanțarea Centrelor de tineret</i>, este motivată de faptul că, elaborarea cadrului normativ privind reglementarea activității Centrelor de tineret este condiționată de prevederile art.13 (alin. (4) din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret, unde este stipulat că, Centrul de tineret activează în baza unui Regulament-cadru aprobat prin HG nr 951/2023. Totodată, la art.13 legea dispune că, centrele de tineret cu statut de instituție de drept public vor fi evaluate în baza unei metodologii aprobată de Guvern (alin.(7)) și finanțate în corespundere cu criteriile stabilite în Metodologia-cadru de finanțare a Centrelor de tineret, aprobată de Guvern (alin.(8)). Totodată, art.13 alin.(9) din legea precitată dispune că, programele realizate de centrele de tineret pot fi finanțate inclusiv de la bugetul public național, precum și din alte surse neinterzise de lege, în baza unor programe de stat.</p> <p>De menționat că, <i>Programului Guvernamental „Programul de dezvoltare a Centrelor de tineret 2030”</i>(număr unic 836/MEC/2024) a fost elaborat în vederea realizării prevederilor legii sus-menționate și reprezintă cea de-a doua fază a Programului de Dezvoltarea Centrelor de tineret 2017-2022, implementat de către MEC în cooperare cu autoritățile locale.</p> <p><i>Cu referire la Regulamentul de finanțare de la bugetul de stat a activității de tineret</i>, subliniem că, norma prevăzută la art.9 alin.(2) lit. o) din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret prevede că, în atribuțiile MEC intră încheierea de parteneriate strategice cu organizațiile și structurile de tineret în vederea realizării politicilor, programelor și a proiectelor de tineret, care se finanțează în baza unui concurs de selectare a partenerilor/ programelor de tineret, desfășurat conform Regulamentului-cadru aprobat de organul central de specialitate al statului art.16¹ alin.(4).</p>
--	--	--	---

			În contextul celor expuse supra considerăm că, elaborarea unui singur act normativ care să înglobeze trei domenii <i>nu a permite o abordare mai detaliată și corectă a fiecărei componente în parte</i> , riscând, astfel, să se piardă din rigoarea și specificitatea necesare fiecărui domeniu, reieșind din specificul și complexitatea activității centrelor. Acest fapt ar duce la o complexitate excesivă și greu de înțeles și de aplicat, care ar putea genera confuzie atât pentru autorități, cât și pentru centre.
		<p>La proiectul Metodologiei-cadru</p> <p>Pct.3 se va expune în redacția următoare: „3. Finanțarea Centrelor de tineret se efectuează din contul și în limita mijloacelor financiare aprobate în bugetul autorităților publice locale, care exercită calitatea de fondator, prin corelare cu planul de activitate, obiectivele indicatorii de performanta a Centrului.”.</p>	Se acceptă.
		Pct.4 din proiect prevede expres că, pentru realizarea programelor de tineret fondatorul poate alocă mijloace financiare suplimentare, prin urmare se propune de revăzut sintagma „de la bugetul public național”;	Se acceptă.
		<p>La prevederile pct.5 se înaintează următoarele propuneri, după cum urmează:</p> <p>- de reformulat sintagma „<i>autoritate finanțatoare</i>”, întrucât nici în Legea cu privire la tineret nr.215/2016, nici în proiectul de hotărâre nu prevede o astfel noțiune;</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 5 a modificat și se va avea cu următorul cuprins: „5.Programele realizate de centrele de tineret pot fi finanțate de la bugetul public național, precum și din alte surse permise de lege, în baza unor programe de stat, conform condițiilor stabilite de entitatea finanțatoare, parteneri de dezvoltare, donatori.”.</p>
		Prevederile pct. 6 de exclus, reieșind din obiectiile de ordin general expuse în aviz;	Se acceptă.
		La pct.9 subpct.9.2. cuvântul „realizare” se propune de substituit cu cuvântul „implementare”, din motivul corelării cu sintagma utilizată pe tot parcursul textului, anume „cheltuieli de implementare”.	<p>Se acceptă.</p> <p>Urmare a modificărilor, norma prevăzută pct.9 se va expune la pct.8.</p>
		Pct.12 se propune de revăzut în totalitate, întrucât, pe de o parte, prevede că volumul alocațiilor bugetare se stabilesc în baza propunerile de buget, iar pe de altă parte în baza limitelor de cheltuieli aprobate de autoritatea bugetară. Totodată, nu este clar cine este „autoritatea bugetară” la care se face referință.	<p>Se acceptă.</p> <p>Sintagma „<i>autoritatea bugetară</i>” este înlocuită cu sintagma „<i>Fondator</i>”.</p> <p>Urmare a modificărilor, norma prevăzută pct.12 se va expune la pct.11.</p>
		La pct.15, ce ține de cheltuielile de personal, se comunică faptul că, potrivit art.12 din Legea 215/2016, autoritatea publică locală (APL) creează și susține financiar Centrele de tineret în comunitatea	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Pct.15 din Metodologia-cadru nu conține prevederi referitoare la alocarea de transferuri cu destinație specială pentru activitatea centrelor de tineret. Cheltuielile pentru retribuirea muncii</p>

	<p>administrativă, în limitele bugetului disponibil. Astfel, Centrele de tineret de drept public sunt instituții bugetare din subordinea APL, care se finanțează din bugetul local pentru activitatea căror nu se alocă transferuri cu destinație specială.</p>	<p>personalului angajat în cadrul centrelor de tineret sunt suportate de către angajator, conform statelor de personal aprobate de către fondator, în corespundere cu <i>Legea 270/2018 cu modificările ulterioare privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar.</i></p>
	<p>La capitolul II, „Modalitatea de calcul a cheltuielilor,, se vizează formula de calcul a bugetului Centrelor de tineret, sunt incluse și cheltuieli de personal, care potrivit pct.15 a capitolului vizat includ: cheltuieli pentru retribuirea muncii personalului angajat permanent în Centrele de tineret (funcții de conducere, de specialitate și auxiliare), iar nivelul salarial fiind stabilit în baza Legii nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar. Astfel, cele expuse supra sunt în contradicție cu prevederile din pct.15.1 din proiect, în condiția în care la stabilirea cheltuielilor de personal, se specifică salariul de funcție/ajutor material. Potrivit art.10 din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, structura nivelului salarial în sectorul bugetar este format din partea fixă (salariul de baza etc.) și partea variabilă ce formează salariul lunar, precum plăți suplimentare, premii unice și premiu anual și <i>nu prevede ajutorul material (subpct.15.1.3)</i> ca componentă a salariului angajatului din sectorul bugetar. În acest context, nu poate fi tratat ca plata salarială reflectat la cheltuieli de personal. În accepțiunea termenilor „cheltuieli de personal" constituie plata pentru remunerarea muncii, pentru contribuții și prime de asigurări obligatorii divizate în capitole de cheltuieli separate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Sintagma de la pct. 15.1.3 „<i>premiu și ajutor material anual</i>”, a fost înlocuită cu sintagma „<i>premiu unice și premiul anual</i>”, în corespundere cu art. 21 și 21¹ din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, unde este stipulat că angajații din sectorul bugetar pot beneficia de premii unice și premiul anual.</p>
	<p>Întru neadmiterea rezervării unor cheltuieli suplimentare în Centrele de tineret, în cazul existenței posturilor vacante, la pct.15 subpd.15.2.2. se propune aplicarea normativului <i>Np</i> cu utilizarea statelor de personal efective. Totodată, atenționăm asupra numerotării corespunzătoare, având în vedere ca numărul <i>subpct.15.2.2</i> se repeta.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p>
	<p>Pct.16 se propune de revăzut, ținând cont de obiecțiile expuse la pct.5 din proiectul Metodologiei. Totodată, urmează de ajustat numerotarea tipurilor de cheltuieli (16.1.1; 16.1.2; 16.1.3) și de modificat subpunctele cu următoarele propuneri, după cum urmează: la subpct.16.3 <i>pentru acordarea granturilor mici pentru tineri</i>, de reformulat sintagma „serviciul outreach”, iar abrevierea „ONG” de substituit cu denumirea complete;</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Pct. 16 subpct.16.3 a fost modificat și se va avea următorul cuprins: „16.3. <i>pentru acordarea granturilor mici pentru inițiativele tinerilor (organizare, dezvoltare/ implementare a activităților în afara centrului (serviciul mobil de tineret), amenajarea spațiilor prietenoase și sigure pentru tineri, dezvoltarea spațiilor non-formale de animare și petrecere a timpului liber în parteneriat cu instituțiile</i></p>

			<p>de învățământ, biblioteci, organizații neguvernamentale de tineret, centre comunitare active, alți parteneri etc.). ”.</p>
		<p>la subpct.16.3 <i>Cheltuieli pentru organizarea activității de tineret, de substituit cuvântul „activității” cu cuvântul „evenimentelor”;</i></p>	<p>Se acceptă. Pe tot parcursul textului pct.16, după modificări pct.14, cuvântul „eveniment” a fost înlocuit cu cuvântul „activitate”.</p>
		<p>La subpct.16.3.2. de specificat expres că actul normativ, întrucât nu este doar referința la „prevederile cadrului normativ privind finanțarea activității de tineret în vigoare”;</p>	<p>Se acceptă parțial. La momentul actual, pentru realizarea și finanțarea activității de tineret, sunt aplicate prevederile HG nr. 1213/2010, elaborată pentru punerea în aplicare a prevederilor Legii nr.279/1999 cu privire la tineret și vizează utilizarea resurselor financiare ale administrației publice locale pe componenta de tineret. În contextul inactualității Hotărârii de Guvern nr. 1213/2010, precum și dezvoltării cadrului normativ și de politici în domeniu tineretului, Ministerului Educației și Cercetării, în temeiul art. 6 alin.1), lit. a) și c), alin. 2) lit. b) și art. 9, alin.2) lit. b) și lit. g) din Legea nr. 215/2016 cu privire la tineret, precum și scopul realizării acțiunii nr. 3.1.1.1 din Planul de acțiuni al Programului de implementare a Strategiei naționale de dezvoltare a sectorului de tineret „Tineret 2030”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 168/2023, a inițiat elaborarea unui nou act normativ privind finanțarea activității de tineret, cu participarea tuturor actorilor interesați (reprezentanții autorităților publice centrale și locale, reprezentanți ai organizațiilor necomerciale și organizații ale societății civile). Proiectul de hotărâre privind aprobarea Regulamentului de finanțare a activității de tineret vine cu o abordare complexă privind mecanismele de finanțare a programelor, proiectelor, acțiunilor de tineret, precum și introducerea de instrumente de monitorizare a resurselor financiare utilizate în activitățile cu tinerii. Având în vedere că, Hotărârii de Guvern nr. 1213/2010 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a activităților de tineret urmează să fie abrogat și înlocuit cu un nou act normativ care va reglementa finanțarea activității de tineret, nu este recomandabil să îl menționăm în prezentul document, pentru a evita orice ambiguitate în aplicabilitatea ulterioară a acestuia.</p>
		<p>La subpct.16.4 de substituit cuvântul „expertiză” cu cuvântul „experți”, iar în formula nr.(8) sintagma „Sec” de substituit cu sintagma „Se”.</p>	<p>Se acceptă.</p>

		La <i>pct.18</i> , întru a evita interpretarea eronată a prevederilor, se propune de completat după cuvântul „Cheltuielile” cu cuvântul „neeligibile”.	Se acceptă.
		Prevederile <i>Capitolului III</i> cât ale <i>Capitolului IV</i> urmează să prevadă posibilele surse de finanțare a cheltuielilor expuse în <i>pct.9</i> din proiectul Metodologiei. În același timp, se propun de exclus toate prevederile ce țin de înaintarea propunerilor de buget, de prezentarea proiectului bugetului, precum și referințele la circularele Ministerului Finanțelor și limitele de cheltuieli stabilite, reieșind din faptul că acestea se regăsesc în actele normative de specialitate (Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, Legea privind finanțele publice.	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Potrivit prevederilor <i>pct.3-4</i> din Regulamentul-cadru de activitate a Centrului de tineret cu statut de instituție de drept public, aprobat prin HG nr.951/2023, fondatorul asigură dezvoltarea, finanțarea și buna funcționare a instituției, structura, organigrama și efectivul-limită de personal ale Centrului fiind aprobate de către fondator, în funcție de numărul și complexitatea serviciilor/programele prestate, în limitele mijloacelor alocate.</p> <p>Suplimentar, <i>pct.54-57</i> din Regulamentului-cadru de asemenea prevede că, activitatea Centrelor de tineret se finanțează din alocații acordate de la bugetele locale, inclusiv din donații, sponsorizări, precum și din surse financiare externe și alte mijloace bănești, intrate legal în gestiunea Centrului.</p> <p>Cu referire la finanțarea suplimentară menționăm că, norma prevăzută la <i>pct.58</i> din Regulamentul-cadru de activitate a Centrului de tineret, precum și norma prevăzută la <i>pct.5</i> din Metodologia-cadru stabilesc că, programele realizate de centrele de tineret pot fi finanțate de la bugetul de stat, precum și din alte surse permise de lege, în baza unor programe de stat, conform condițiilor stabilite de entitatea finanțatoare, parteneri de dezvoltare, donatori.</p> <p>Astfel, Centrele de tineret vor beneficia de suport în baza unor programe naționale, dezvoltate în corespundere cu prioritățile strategice în domeniul politicilor de tineret de către organul central de specialitate și autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor de tineret - Agenția Națională pentru Dezvoltarea și programelor și Activității de Tineret, în colaborare cu alți parteneri de dezvoltare sau donatori.</p> <p>Urmare a propunerilor înaintate, normele din Metodologia-cadru care conțin prevederi ce țin de înaintarea propunerilor de buget, precum și referințele la circularele Ministerului Finanțelor (<i>pct. 6, 10, 21, 23, 25, și 33</i>), <i>au fost excluse</i>.</p>
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Nr.09/5134 din 07.10.2024	<u>De ordin general</u> În contextul îmbătrânirii populației Republicii Moldova, când rata îmbătrânirii constituie peste 25% din numărul total al populației, iar numărul vârstnicilor în anul 2023 a depășit numărul tinerilor,	Se acceptă parțial. Potrivit <i>pct.15</i> din Regulamentul-cadru de activitate a Centrului de tineret, aprobat prin HG 951/2023, Centrul poate presta anumite tipuri de servicii/programe pentru tineri, în corespundere cu cerințele

		<p>organizațiile ONU și UE au adoptat o serie de recomandări privind integrarea decalajelor între generații în toate documentele sectoriale relevante.</p> <p>În scopul eficientizării resurselor autorităților publice locale în oferirea serviciilor pentru mai multe categorii de vârstă, considerăm că centrele de tineret ar trebui să organizeze și activități care ar promova dialogul intergenerațional pentru a asigura coeziunea socială și reducerea decalajelor între generații. Ca urmare, la pct.31 propunem includerea unui nou program de finanțare „Dialogul intergenerațional”.</p>	<p>tinerilor, identificate prin sondaje și consultări, precum și în funcție de capacitățile instituționale și disponibilitățile fizice și tehnice ale Centrului.</p> <p>Nevoile tinerilor sunt diverse și se schimbă în timp, iar impunerea de programe rigide poate distanța Centrele de tineret de nevoile reale ale tinerilor din comunitate și, totodată, ar limita capacitatea acestora de a răspunde la aceste nevoi într-un mod eficient.</p> <p>Un alt aspect care necesită a fi menționat este că, autoritățile locale dispun de resurse limitate, respectiv, impunerea de noi programe ar putea duce la suprasolicitarea resurselor financiare și umane ale Centrelor de tineret.</p> <p>Subsidiar, menționăm că, art. 6, alin. (3) lit. e) din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret conține prevederi care se referă la promovarea activității de voluntariat în rândul tinerilor și susținerea programelor de stimulare a voluntariatului și dialogului intergenerațional. Respectiv, Centrele de tineret încurajează tinerii să se implice în viața comunității, prin activități de voluntariat, care includ și activități cu participarea adulților, prin colaborarea cu alte instituții și organizații pentru a implementa proiecte comune.</p>
<p>Congresul Autorităților Locale din Moldova</p>	<p>Nr.349 din 09.10.2024</p>	<p><u>Constatări/obiectii:</u></p> <p>Metodologia-cadru de finanțare a Centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public este elaborată în scopul planificării unitare a bugetelor fondatorilor Centrelor de tineret, în contextul alocațiilor de la bugetul de stat și contribuțiilor de la bugetele APL, respectiv este necesară o expunere consecutivă și logică a reglementărilor:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. În Metodologia - cadru de finanțare, după prevederile pct.2 urmează a fi expuse prevederile pct.5, care se referă la finanțarea din bugetul de stat a propunerilor realizare de Centrele de tineret. 2. Vom accentua că la pct.5 din Metodologia-cadru de finanțare este utilizat incorect termenul „bugetul public național”. <p>Potrivit art.3 alin. (1) din Legea.397/2003 privind finanțele publice locale, care se referă la granițele autonomiei financiare, bugetele unităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor)), constituie elemente independente care se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Urmare a modificărilor efectuate, pct. 5 va avea următorul cuprins: <i>„Pct.5 Programele realizate de Centrele de tineret pot fi finanțate de la bugetul de stat, precum și din alte surse permise de lege, în baza unor programe de stat, conform condițiilor stabilite de entitatea finanțatoare, parteneri de dezvoltare, donatori. ”</i></p> <p>Subsidiar, fiecare normă stabilită în partea dispozitivă a Metodologiei-cadru este interconectată cu celelalte, fiind descrisă într-o succesiune logică. Modificarea ordinii poate afecta coerența internă a actului, ceea ce poate duce la interpretări contradictorii și la o înțelegere eronată a surselor de finanțare, care, în mare măsură, este asigurată din bugetele locale, unde autoritățile locale au calitate de fondatori ai acestor instituții.</p>

		<p>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014 în art.3 definește 2 noțiuni importante, care trebuie strict delimitate: <i>buget de stat și bugetul public național</i>.</p> <p>În contextul celor expuse, în pct.5 din Metodologia-cadru de finanțare urmează a fi utilizat termenul „<i>bugetul de stat</i>” deoarece termenul „<i>bugetul public național</i>” include și bugetele locale. Aceeași obiecție este valabilă și pentru pct.16, în care, de asemenea, este utilizat incorect termenul „<i>bugetul public național</i>”.</p>	
		<p>În Metodologia-cadru de finanțare, după prevederile pct.5, care se referă la finanțarea din bugetul de stat a programelor realizate de Centrele de tineret, vor fi expuse prevederile pct.4, care se referă la contribuția fondatorului Centrului de tineret în formula ce urmează: „<i>Fondatorul, după caz, poate aloca mijloace financiare suplimentare, necesare pentru realizarea programelor de tineret, precum și dezvoltarea și extinderea Centrelor, în limita mijloacelor financiare disponibile</i>”</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial.</p> <p>Pct.5 din Metodologia-cadru conține prevederi care <i>referă la diversificarea surselor de finanțare a Centrelor de tineret prin intermediul unor programe de stat</i>, dezvoltate în corespundere cu prioritățile strategice în domeniul politicilor de tineret de organul central de specialitate și autoritatea administrativă responsabilă de implementarea politicilor de tineret - Agenția Națională pentru Dezvoltarea și programelor și Activității de Tineret, în colaborare cu alți parteneri de dezvoltare sau donatori.</p> <p>Prevederile pct.4 din Metodologia-cadru au fost formulate în corespundere cu pct.56 <i>Capitolul VII Finanțarea și Patrimoniul Centrului</i> din Regulamentul-cadru de activitate a Centrului de tineret cu statut de instituție de drept public, aprobat prin HG nr.951/2023, unde este stipulat că, Fondatorul, după caz, poate aloca suplimentar mijloace financiare necesare pentru realizarea programelor pentru tineri.</p> <p>Pentru o mai bună interpretare, norma stipulată la pct. 4 a fost modificată și va avea următorul cuprins:</p> <p>“4. <i>Fondatorul, după caz, poate aloca mijloace financiare suplimentare necesare pentru realizarea programelor de tineret, precum și pentru dezvoltarea și extinderea infrastructurii Centrului, în urma evaluării instituționale a acestuia și atribuirea categoriei corespunzătoare domeniului de activitate.</i>”.</p>
		<p>Prevederile primelor puncte din Metodologia-cadru de finanțare vor fi expuse în următoarea consecutivitate logică: pct.1, pct.2, pct.5.pct.4.pct.3, pct.6 și în continuare după de text, respectiv va fi modificată și numerotarea acestor puncte.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă.</p> <p>Fiecare normă stabilită în partea dispozitivă a Metodologiei-cadru este interconectată cu celelalte, fiind descrisă într-o succesiune logică. Modificarea ordinii poate afecta coerența internă a actului, ceea ce poate duce la interpretări contradictorii și la o înțelegere eronată a surselor de finanțare, care, în mare măsură, este asigurată</p>

		din bugetele locale, unde autoritățile locale au calitate de fondatori ai Centrelor de tineret.
	Conținutul pct.8.3 din Metodologia-cadru de finanțare urmează a fi redactat pentru asigurarea clarității și coerenței reglementării.	Se acceptă. Urmare a modificărilor efectuate, cuprinsul subpct.8.3, a fost redactat și se va expune la pct.7 subpct.7.3. cu următorul cuprins: <i>„7.3. standarde clare și uniforme de planificare, monitorizare și raportare a bugetelor alocate de către Fondator pentru finanțarea Centrului, asigurând o eficiență sporită în implementarea programelor de calitate pentru tineri;”</i> .
	În pct.11 din Metodologia-cadru de finanțare, noțiunea „cheltuieli eligibile”, nu este clar ce presupune termenul „banul public”, or mijloacele financiare atât din bugetul de stat, cât și din bugetele locale sunt bani publici, astfel că este necesară modificarea/concretizarea acestui termen, pentru a exclude confuziile și interpretarea eronată de aplicare. Aceeași obiecție este valabilă pentru pct.18, pct.22 și pct.39, în care, de asemenea, sunt utilizați corect termenii „bani publici”, „banului public” și respectiv „banul public”.	Se acceptă. Pentru evitarea interpretărilor subiective, textul noțiunii „ <i>cheltuieli eligibile</i> ”, prevăzută la pct.11 din Metodologia-cadru, a fost exclus. Luând în considerare faptul că, finanțarea Centrelor de tineret se va efectua atât din bugetul autorității fondatoare, cât de la bugetul de stat, în baza unor programe naționale, pentru o mai bună înțelegere a surselor de finanțare, termenul „ <i>bani publici</i> ” pe tot parcursul textului a fost înlocuit cu termenul „ <i>fonduri publice</i> ”.
	În pct. 15.1.3. din Metodologia-cadru de finanțare , în componența cheltuielilor de personal este reglementat ajutorul material anual, însă Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul public, la care se face trimitere în pct.15, nu reglementează o astfel de plată.	Se acceptă. Sintagma de la pct. 15.1.3 „ <i>premiu și ajutor material anual</i> ”, a fost înlocuită cu sintagma „ <i>premiu unice și premiul anual</i> ”, în corespundere cu art. 21 și 21 ¹ din Legea nr.270/2018 privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar, unde este stipulat că angajații din sectorul bugetar pot beneficia de premii unice și premiul anual.
	În pct.19 din Metodologia-cadru de finanțare este utilizat termenul „ <i>direcțiile finanțe ale consiliilor locale</i> ”, or ajustările respective sunt efectuate de direcțiile finanțe ale consiliilor raionale.	Se acceptă. Norma prevăzută la pct.19 a fost exclusă.
	Trebuie să atragem atenția la o serie de constatări controversate din Nota informativă la PHG, unde se evidențiază că „se atestă lipsa unui interes sporit din partea autorităților locale pentru sectorul de tineret”; se menționează, pe de-o parte că „competențele delegate pe care le au autoritățile publice locale în acest sens, ceea ce creează condiții pentru a admite interpretări echivoce care influențează deciziile autorităților locale privind finanțarea activității de tineret, precum și existența funcției în lista domeniilor de activitate”, pe de altă parte că	Legea 436/2006 nu definește în mod clar competențele APL în domeniul tineretului, ceea ce duce la interpretări diferite și la o aplicare inconsistentă a legislației în domeniul vizat. Totodată, multe APL nu au o viziune pe termen lung privind dezvoltarea sectorului de tineret, desfășurând activități sporadice ceea ce duce la o abordare fragmentară și nesistematică a problemelor tinerilor. Proiectul inițiat propune o <i>abordare clară și unificată</i> , pe de-o parte delimitând intervențiile, în funcție de complexitatea activității

	<p>competența asupra problemelor tinerilor aparține autorităților locale, deoarece face parte din domeniile proprii de activitate ale autorităților publice locale”, (n.a. făcându-se trimitere la legea nr.435/2006 și Legea nr.436/2006), ”competențele de bază cu privire la problemele tinerilor aparțin în ultima instanță autorităților administrației publice locale de nivelul întâi li de nivelul al doilea” (n.a. făcându-se trimitere la Legea nr.215/2016).</p> <p>Vom accentua că, la elaborarea actelor normative trebuie să se țină cont de toate prevederile existente, iar în cazul delimitării competențelor între autoritățile publice și stabiliți domeniilor proprii de activitate nu pot fi ignorate prevederile art.4 lit. g) din Legea nr.136/2017 cu privire la Guvern, potrivit căroru Guvernul își desfășoară activitatea în domeniul educației, științei, inovării, tineretului și sportului, respectiv domeniul tineret este un domeniu propriu de activitate al Guvernului. Faptul că în legea nr. 435/2006 și legea nr.436/2006, dar și în alte acte normative ramurale, au fost reglementare eronat/intenționat competențe în domeniul tineretului pentru ASPL, nu exclude această competență din domeniile proprii de activitate ale Guvernului. mai mult ca atât, legislația actuală nu prevede existența unor competențe partajate între autoritățile publice, astfel că competențele autorităților trebuie să fie depline și exclusive.</p> <p>În situația creată, este necesară alocarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării necesare și suficiente realizării unor competențe delegate de la bugetul de stat, dat nu pasarea responsabilităților pentru nerealizarea/ne prioritizarea programelor de tineret pe umerii APL.</p> <p>Reiterăm că, resursele financiare și umane ale autorităților publice locale sunt reduce, incisiv din cauza autonomiei locale limitate, lipsei unei descentralizării organizaționale și financiare, lipsei delimitării clare a competențelor între APC și APL, dar și din cauza unei colaborări adesea defectuoase cu reprezentanții APC. CALM consideră că PHG pentru aprobarea Metodologiei-cadru de finanțare a Centrelor de tineret cu statut de instituții de drept public poate fi propus spre aprobare după luarea în considerare a obiecțiilor menționat mai sus.</p>	<p>centrelor, pe de altă parte, aducând claritate pe tipurile de cheltuieli și activități eligibile pentru activitățile cu tinerii. Aprobarea actului va oferi instituțiilor ce realizează sau finanțează activități de tineret, cât și pentru autoritățile fondatoare, instrumente și mecanisme necesare a planifica și monitoriza utilizarea resurselor financiare alocate din bugetele locale.</p> <p>Totodată, având în vedere faptul că, Centrele de tineret întâmpină dificultăți în planificarea activităților pe termen lung, prezentul act normativ este esențial pentru a evita problema interpretărilor subiective și o distribuire ineficientă a fondurilor alocate pentru domeniul tineret și nu prevedere reglementări care să afecteze autonomia locală sau, mai mult, să pună presiune pe APL în ce privește realizarea unor presupuse competențe delegate de la bugetul de stat către APL prin pasarea de responsabilități, etc. Totodată, autoritățile locale sunt responsabile pentru modul în care gestionează fondurile publice alocate pentru tineret, iar un cadru normativ bine conceput contribuie la dezvoltarea și sustenabilitatea pe termen lung a sectorului de tineret și serviciilor prestare de centre.</p> <p>În context subliniem că, pentru realizarea priorităților strategice naționale, în ultima perioada Guvernul, pentru a efectua intervenții complexe în sectorul de tineret la nivel local, a dezvoltat și lansat mai multe proiecte/ programe care să contribuie la: (i) <i>dezvoltarea unor platforme de participare și implicate a tinerilor</i> în diverse procese comunitare (peste 1 mil. lei anual), (ii) <i>crearea și dezvoltarea unei infrastructuri de spații sigure și prietenoase pentru tineri la nivel local</i> (2,5 mil. alocate anual pentru dezvoltarea centrelor, 25 de centre de tineret raionale/municipale, inclusiv 42 locale dotate cu echipament IT și mobilier de birou, materiale pentru activitățile cu tinerii (peste 4 mil. lei), pregătirea profesională a personalului angajat ș a.), inclusiv (iii) <i>suport financiar pentru inițiativele locale ale tinerilor</i> (1,5 mil. lei anual), care să contribuie la aplicarea politicilor guvernamentale privind dezvoltarea multilaterală a tinerilor la nivel local</p> <p>Pentru a asigura finalitatea intervențiilor, în scopul eficientizării implementării politicilor/programele de tineret la nivel local MEC a oferit suport pentru APL în consolidarea capacităților de planificare participativă a documentelor strategice, planurilor de activitate și bugetelor APL pe componenta de tineret, bazate pe rezultate.</p>
--	---	--

Comitetul executiv al Găgăuziei	Nr.01/1-13-265 din 07.10.2024	Lipsa de propuneri și obiecții.	
Notificări			
Ministerul Muncii și Protecției Sociale	Nr. 09/6182 din 27.11.2024	Lipsă de propuneri și obiecții.	
Congresul Autorităților Locale din Moldova	Nr.401 din 02.12.2024	În urma analizei proiectului definitivat, CALM a remarcat următoarele: la pct. 4, a fost propusă o redacție care nu a fost acceptată în totalitate, astfel că reiterăm: „Fondatorul, după caz, poate aloca mijloace financiare suplimentare, necesare pentru realizarea programelor de tineret, precum și pentru dezvoltarea și exprimarea infrastructurii Centrului, în urma evaluării instituționale a acestuia și atribuirii categoriei corespunzătoare domeniului de activitate, în limita mijloacelor financiare disponibile”.	Se acceptă. A se vedea pct. 4.
		În pct.14 din Metodologia-cadru de finanțare este utilizată incorect termenul „bugetul public național”. Potrivit art.3 alin.(1) din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice, care se referă la granițele autonomiei financiare, bugetele autorităților administrativ-teritoriale (inclusiv bugetele satelor (comunelor), orașelor (municipiilor)), constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, iar orice delegare de competențe suplimentare din partea statului în persoana Guvernului trebuie să fie însoțită de alocarea de resurse financiare, necesare pentru a acoperi costul exercițiului competenței delegate. Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014 în art. 3 definește 2 noțiuni importante, care trebuie strict delimitate: Bugetul de stat – totalitate a veniturilor, a cheltuielilor și a surselor de finanțare destinate pentru realizarea funcțiilor autorităților centrale, cu excepția funcțiilor sistemului public de asigurări sociale și sistemului public de asigurări obligatorii de asistență medicală, precum și pentru stabilirea relațiilor cu alte bugete;	Se acceptă. Pct. 14 a fost completat cu sintagma „ <i>bugetul de stat</i> ”.

		<p>Buget public național – o sinteză a bugetelor constituite în cadrul sistemului bugetar, cu excluderea transferurilor inter-bugetare.</p> <p>În contextul celor expuse, în pct.14 din Metodologia-cadru de finanțare urmează a fi utilizat termenul „bugetul de stat”, deoarece termenul „bugetul public național include și bugetele locale.</p>	
		<p>În toate cazurile de utilizare a unor termeni, care pot crea confuzie, este necesară concretizare a acestora (de exemplu, alocații bugetare (14.4.)) elaborarea bugetului (pct.17), mijloace bugetare (pct.36) – nu este clar de care bugete este vorba). Respectiv, la elaborarea actului normativ e obligatoriu respectarea prevederilor Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative (în speță art.54).</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pct. 17 a fost revizuit și va avea următorul cuprins: <i>„17. Bugetul Centrului se elaborează cu respectarea principiilor și regulilor stabilite de legislația privind finanțele publice locale, iar prognoza costurilor se calculează în corespundere cu formulelor prezentate mai sus, cu repartizarea pe linii dedicate, conform clasificăției bugetare.”.</i></p>
		<p>Înlocuirea termenului „bani publici” cu termenul „fonduri publice” (în pct.16.33 și pe parcursul textului) nu se admite, deoarece nu este clar conținutul acestui termen, care poate fi interpretat eronat în procesul de aplicare, astfel că este necesară modificarea acestui termen. Totodată, accentuăm, că în acest termen nu are o bază legală pentru utilizare (a se vedea Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, în care nu se folosesc astfel de termeni, iar bugetele și fondurile sunt părți componente a bugetului național.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Proiectul nu conține pct.16.33. Totodată, termenul „fonduri publice” de la pct.16 a fost înlocuit cu termenul „resurse bugetare.”.</p>
		<p>Pct.37 se va completa la sfârșit cu sintagma „în limita mijloacelor bugetare disponibile”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
Ministerul Finanțelor	Nr.07/1-17/145 din 11.12.2024	<p>Întru evitarea interpretărilor eronate, cu titlu de recomandare, pct.5 se propune de expus în următoarea redacție: <i>„5.Programele realizate de Centru pot fi finanțate de la bugetul de stat, în baza unor programe de stat, de la bugetele autorităților locale și din alte surse permise de lege.”.</i></p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La pct.6, după cuvintele „volumul alocațiilor” se propune de completat cu cuvintele „pentru finanțarea Centrului.”.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La subpct.13.4 se face referință la „serviciul mobil de tineret”, care nu se regăsește în competențele administrației publice locale, stipulate în prevederile art.9 și art.12 din Legea nr.215/2016 cu privire la tineret.</p> <p>Prin urmare, noțiunea de „serviciu mobil de tineret” urmează a fi reformulată /exclusă, după caz. Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p>

	<p>Prin urmare, noțiunea de „<i>serviciu mobil de tineret</i>” urmează a fi reformulată /exclusă, după caz. Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului.</p>	
	<p>La pct.14 cuvintele „public național” de substituie cu cuvintele „de stat”. Totodată atenționăm asupra faptului că, Programul de granturi pentru inițiativele tinerilor (cod 00462) a fost finalizat, iar potrivit proiectului de hotărâre a Guvernului cu privire la aprobarea Programului Governmental „Programul de dezvoltarea Centrelor de tineret 2030”, prezentat spre avizare autorităților publice centrale, cu numărul unic 986/MEC/2024, se preconizează inițierea unui nou program de susținere a centrelor de tineret la nivel local. Din aceste considerente, redacția subpct.14.3 urmează a fi adusă în concordanță.</p>	<p>Se acceptă.</p>
	<p>La pct. 15 „Cheltuieli de dezvoltare (Cd)” se consideră imperativ de a indica sursa de finanțare, ținând cont că pct.12 și pct.14 stabilesc expres sursa de finanțare a celorlalte tipuri de cheltuieli incluse în formula de calcul a bugetului Centrului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>Pentru uniformizarea prevederilor, pct.15 este completat și se va expune în următoarea redacție: <i>„15. Cheltuielile de dezvoltare (Cd) sunt finanțate din mijloacele bugetelor locale, mijloace de la bugetul de stat (după caz) în baza programelor de stat [...]”</i></p>
	<p>La pct.18 cuvintele „în cadrul ciclului bugetar, în condițiile circulei bugetare” urmează a fi excluse, reieșind din faptul că, toate prevederile ce țin de înaintarea propunerilor de buget, de prezentare a bugetului, precum și referințele la circularele Ministerului Finanțelor și limitele de cheltuieli stabilite se regăsesc în legislația bugetar-fiscală. Modificările corespunzătoare se vor efectua pe tot cuprinsul proiectului.</p>	<p>Se acceptă.</p> <p>A se vedea pct.18 și pct.33 din Metodologia-cadru.</p>
	<p>La pct. 26, reiterăm obiecțiile expuse în demersul nr.09/-03/121/1627 din octombrie 2024 privind excluderea activităților care deja se regăsesc în anexa nr.8 la ordinul ministrului finanțelor nr.208/2015, reieșind inclusiv din obiecțiile în Anexa nr.8 la subpct.14.3 din proiect.</p> <p>Totodată, se propune de a completa proiectul cu un Capitol nou cu denumirea „Finanțarea cheltuielilor de dezvoltare a centrelor”, având în vedere că proiectul prevede detalierea categoriilor de cheltuieli stipulate la pct.1 în capitole separate.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Urmare a reiterării obiecțiilor înaintate, activitățile referitoare la ordinul ministrului finanțelor nr.208/2015, descrise la pct.26, au fost excluse.</p> <p>Cu referire la propunerea de a completa proiectul cu un nou capitol, precizăm că, finanțarea cheltuielilor de dezvoltare a Centrelor se vor stabili de către Fondator (după caz), urmare procesului de evaluare instituțională a Centrului, inclusiv pe partea de facilități și dotări, în cadrul căruia Comisia de evaluare va constata necesitățile de dezvoltare. Ulterior, în funcție de cele identificate, Fondatorul decide volumul alocațiilor, precum</p>

			<p>și categoriile de cheltuieli necesare pentru îmbunătățirea infrastructurii Centrului.</p> <p>Suplimentar, pct.15 din Metodologia-cadru este suficient detaliat pentru a asigura o descriere succintă a posibilelor cheltuieli pentru dezvoltarea Centrului.</p> <p>Totodată, considerăm că, o detaliere excesivă a finanțării cheltuielilor de dezvoltare ar putea îngreuna flexibilitatea Centrului în a răspunde la oportunitățile și provocările existente, precum și de a se inova și adapta infrastructura Centrului la un context în continuă schimbare, în corespundere cu nevoile tinerilor.</p> <p>În lumina argumentelor prezentate supra, propunem să menținem prevederile actuale ale proiectului, cu posibilitatea de a oferi Fondatorului dreptul de a decide și de a le ajusta în funcție de nevoile reale ale Centrului și în limita posibilitățile financiare de care dispun.</p>
Expertizare			
Ministerul Justiției	04/2-10843 din 04.12.2024	<p>În plan conceptual plan conceptual, fără obiecții de formulat.</p> <p>În clauza de adoptare, sursa de publicare a actului normativ de referință se va indica după următoarea formulă: (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, anul publicării, numărul Monitorului, numărul articolului).</p>	Se acceptă.
		<p>La proiectul anexei <i>Metodologiei-cadru de finanțare a centrelor de tineret cu statut de instituție de drept public</i>:</p> <p>În parafa de aprobare, textul „nr. ____ din ____ 2024” se va substitui cu textul nr. ____/2024”.</p>	Se acceptă.
		<p>La pct.1, cuvintele „și utilizează” sunt excedente, ținând cont de prevederile art.3 din Legea nr.397/2003 privind finanțele publice, potrivit cărora bugetele locale constituie elemente independente care se elaborează, se aprobă și se execută în condiții de autonomie financiară, în conformitate cu prevederile prezentei legi și ale Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, precum și Legii privind administrația publică. De asemenea, anunțăm că, în conformitate cu pct.13 sbp.5) <i>din Hotărârea Guvernului nr. 951/2023 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de activitate al Centrului de Tineret</i>, Centrul este responsabil de gestionarea corectă a resurselor umane, a patrimoniului, a resurselor financiare și materiale ale Centrului.</p>	Se acceptă.

	La pct.7, textul „este reglementat de cadrul normativ în vigoare” se va revizui în vederea concretizării.	Se acceptă. A se vedea pct. 7.
	La pct.8, se va ține cont de norma expusă la pct.6, în vederea evitării dublajelor normative	Se acceptă. Norma prevăzută la pct.8 a fost reformulată și va avea următorul cuprins: „8. <i>Cheltuielile alocate pentru finanțarea Centrului includ următoarele categorii:</i> ”.
	La pct. 13, din textul „Legea 270/2018 cu modificările ulterioare privind sistemul unitar de salarizare în sectorul bugetar „expresia „ <i>cu modificările ulterioare</i> ” se va exclude ca fiind eronată. Totodată, după cuvântul „Legea” se va completa cu textul „nr.”, ținând cont de prevederile articolului 42 alin.(5) din <i>Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.</i>	Se acceptă.
	Norma generală la sbp.13.2.1 face trimitere la cadrul normativ care reglementează calcularea și stabilirea <i>indemnizațiilor pentru incapacitate temporară de muncă, alte prestații de asigurări sociale, achitate din mijloacele angajatorului.</i> În contextul în care intenția autorului este să prevadă că în lista cheltuielilor de personal se include și indemnizația pentru incapacitate temporară de muncă cauzată de boli obișnuite sau de accidente nelegate de muncă, plătită în condițiile art.4 alin.(2) lit. a) și art.8 Legea nr.289/2004 privind indemnizațiile pentru incapacitate temporară de muncă și alte prestații de asigurări sociale, se recomandă amendarea sbp.13.1 și 13.2.	Se acceptă. Pentru evitarea unor interpretări greșite și distorsionarea procedurii de calcul a cheltuielilor de personal, pct.13.2.1. a fost exclus.
	La pct.22, amintim că potrivit art.13 alin.(4) din Legea nr.215/2016, Centrul de tineret cu statut de instituție de drept public activează în baza unui Regulament-cadru aprobat de Guvern.	Se acceptă.
	Capitolul V se va exclude ca fiind excedent, or, obiectul de reglementarea metodologiei este finanțarea centrelor de tineret	Nu se acceptă. Deși obiectul principal al Metodologiei-cadru este finanțarea Centrelor, Capitolul V abordează aspecte complementare esențiale care influențează direct eficacitatea gestionării fondurilor alocate Centrului din bugetele locale, precum și monitorizarea și evaluarea acestora. Totodată, considerăm că, normele stabilite la capitolul menționat sunt esențiale și asigură ca toate capitolele Metodologiei-cadru să fie interconectate pentru atingerea obiectivelor urmărite - <i>dezvoltarea</i>

			<p><i>unui mecanism unificat de planificare și raportare</i> eficiență a resurselor bugetare alocate pentru finanțarea centrelor de tineret.</p> <p>Suplimentar, excluderea Capitolului V ar crea o lacună în Metodologia-cadru, afectând, astfel, capacitatea autorității fondatoare de a monitoriza și evalua corespunzător rezultatele finanțării Centrului, fapt constatat și în obiecțiile și recomandările Centrului Național Anticorupție, care a remarcat insuficiență de reglementări privind obligația centrelor de tineret de a gestiona fondurile în speță, potrivit destinației aprobate și alocate, care, în lipsa unor reglementări clare, ar putea comite abuzuri, prin livrarea de date false sau falsificarea altor documente.</p> <p>Reieșind din cele relatate, propunerea de a exclude capitolului menționat, fiind considerat excident, nu se acceptă.</p>
		<p>Pct. 38 se va revedea prin prisma oportunității, or, pct.36 cuprinde deja prevederi în același sens.</p>	<p align="center">Se acceptă Pct. 38 a fost exclus.</p>
<p>Centrul Național Anticorupție</p>	<p>Nr. 06/2/2560 din 09.12.2024</p>	<p>La pct. 28, 36: Analizând prin prisma prevederilor art. 22, 44 ale Legii nr.100/2017 coroborat cu art.126¹, art. 240, art. 332². Cod Penal, se remarcă insuficiența reglementărilor propuse sub aspectul reglementării obligației agenților de a gestiona fondurile în speță, potrivit destinației aprobate și alocate. Deficiența prenotată denotă neîndeplinirea exigențelor de tehnică legislativă vizate de prevederile art.29 alin. (2) al Legii nr.100/2017. Se evidențiază faptul că omisiunile legiuitorului de a reglementa aspecte ale relațiilor sociale, existența cărora rezultă din realitatea obiectivă sau din prevederi ale cadrului normativ, poate condiționa incertitudine în relațiile sociale vizate, îndeosebi cele referitoare la mecanismele de realizare a drepturilor, de îndeplinire a obligațiilor de către agenții publici, ambiguitatea atribuțiilor acestora și a procedurilor administrative de care ei sunt responsabili etc., situații în care entităților responsabile de executarea legii respective se pot prevala de această deficiență pentru a comite abuzuri. Subsecvent, omiterea reglementării aspectelor date, periclitează precizia și consecvența cadrului normativ, poate determina incertitudine la etapa implementării normei și poate obstrucționa atragerea la răspundere a persoanelor pentru înscrierea de către agentul responsabil a unor date vădit false / falsificarea unor astfel de documente.</p>	<p align="center">Se acceptă.</p> <p>Pct. 28 a fost revăzut și va avea următorul cuprins: <i>„28. Mijloacele financiare alocate Centrului sunt utilizate în mod eficient, în concordanță cu domeniile prioritare de intervenție și direcțiile de activitate ale Centrului stabilite, conform bugetului aprobat.”.</i></p> <p>Cu referire la utilizarea mijloacelor financiare potrivit destinației aprobate precizăm că, Capitolul II al Metodologiei-cadru conține norme care descriu detaliat categoriile de cheltuieli care să reflecte destinația aprobată a fondurilor alocate pentru finanțarea Centrului.</p> <p>Limitele de cheltuieli și activități eligibile pentru anumite tipuri de cheltuieli, sunt stabilite în HG nr. 1213/2010 cu privire la aprobarea unor măsuri de susținere a activităților de tineret, inclusiv HG nr. 1151 despre aprobarea Regulamentului cu privire la normativele de cheltuieli pentru desfășurarea conferințelor, simpoziunilor, festivalurilor etc. de către instituțiile publice finanțate de la bugetul public național.</p> <p>Totodată, propunerile de buget pentru obținerea finanțării activităților planificate vor conține indicatori de performanță, clari și măsurabili, pentru a monitoriza utilizarea resurselor bugetare alocate, precum și progresul implementării programelor/serviciilor</p>

		<p>În context, se accentuează faptul că aplicarea principiilor vizate de art.23 alin.(2) din Constituție, implică adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare. În acest sens, prin Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea Constituțională reține faptul că „Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate - accesibilitate, previzibilitate și calitate - norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care aparent descrie conduită persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu își cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor calității, este contrară art. 23 din Constituție [...]”</p> <p>Recomandări: Completarea prevederilor proiectului citate supra cu referințe ce vizează utilizarea mijloacelor financiare potrivit destinației aprobate.</p>	<p>prestate de Centre (a se vedea Anexa nr.1). Cheltuielile urmează a fi planificate la codurile clasificăției bugetare ale activităților (P3), stabilite în baza ordinului Ministerului Finanțelor nr. 208/2015 cu privire la clasificăția bugetară, care prevede gruparea resurselor și cheltuielilor bugetare, precum și normele metodologice de aplicare).</p> <p>Ce ține de utilizarea mijloacelor alocate, conform activităților planificate, acestea ce vor realiza prin proceduri transparente și competitive pentru achiziționarea de bunuri și servicii, în conformitate cu legislația privind achizițiile publice, ulterior fiind întocmite rapoarte financiare periodice (semestriale și anuale, inclusiv la solicitarea Fondatorului), care să prezinte în detaliu execuția bugetară și justificarea cheltuielilor efectuate, conform liniilor și categoriilor de cheltuieli planificare.</p> <p>Totodată, norma de la pct.36 a fost revăzută și va avea următorul cuprins: „36. <i>Volumul alocațiilor bugetare aprobate se aduc la cunoștința managementului Centrului prin decizia Fondatorului, sau a entității în gestiunea căruia se află Centrul.</i>”.</p>
		<p>La pct.30: Prevederile proiectului citate supra, reglementează ambiguu periodicitatea de raportare, fapt care poate submina eficiența mecanismului prenotat. Deficiență în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare lacunară sau confuză a termenelor administrative, întotdeauna lasă loc pentru interpretări abuzive din partea agentului public de a aprecia și stabili în fiecare caz termene care îi sunt convenabile, atât pentru propriile acțiuni, cât și pentru acțiunile altor subiecți de drept cărora aceste termene le sunt aplicabile.</p> <p>Recomandări: Concretizarea periodicității de raportare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>Pct.30 a fost completat și va avea următorul cuprins: „30. <i>Pe parcursul anului executarea bugetelor este monitorizată, iar Centrul raportează, semestrial și anual, Fondatorului modul în care sunt utilizate resursele financiare alocate și progresul în atingerea obiectivelor și indicatorilor stabiliți.</i>”.</p>
		<p>La pct.39: Prevederile proiectului citate supra nu reglementează aspecte ce țin de reglementarea procedurilor/exigențelor aplicabile. Deficiența în cauză, denotă neîntrunirea exigențelor de reglementare comprehensibilă și transparentă a acțiunilor autorităților publice stabilite exclusiv de prevederile art.32 al Codului administrativ nr.116 din 19 iulie 2018. În acest context, se accentuează faptul că</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă.</p> <p>După analiza propunerii inițiate, pentru reglementarea aspectelor ce țin de concretizarea procedurilor de gestionare a mijloacelor obținute din alte surse, decât cele prevăzute în Metodologia-cadru, pct. 39, după modificările efectuate, a fost completat și va expune la pct.38, cu următorul cuprins:</p>

		<p>potrivit exigentelor prenotate, procedura administrativă se structurează în mod indispensabil în cadrul unui act normativ, astfel încât participanții să poată înțelege fiecare etapă a procedurii desfășurate, spectrul de drepturi exercitate și obligațiile asumate.</p> <p><u>Recomandări:</u> Concretizarea normelor procedurale relevante aplicabile în contextul gestionării mijloacelor financiare în speță.</p>	<p>„38. Prezenta Metodologie-cadru nu se aplică la utilizarea mijloacelor financiare obținute pe bază de proiect de către Centre pentru realizarea programelor/serviciilor pentru tineri. Normele procedurale pentru gestionarea și raportarea mijloacelor financiare vor fi stabilite în conformitate cu obiectivele adaptate la specificul fiecărui proiect, în condițiile și formatul prezentat de către entitatea finanțatoare, în condițiile legislației în vigoare.”.</p> <p>Suplimentar, Capitolul V conține prevederi care reglementează diverse modalități și instrumente de monitorizare a mijloacelor financiare alocare centrelor, cum ar fi: (i) raportarea semestrială și anuală; (ii) solicitarea documentației confirmative privind utilizarea mijloacelor financiare alocate; (iii) evaluarea instituțională a Centrului, care cuprinde domeniul privind gestionarea financiară a resurselor alocate, inclusiv a surselor extrabugetare atrase prin proiecte</p>

Ministru

Dan PERCIUN